

De stress in gezinnen is
echt verminderd, met alle
positieve gevolgen van dien.

— Coördinator Samen Oplopen

Veerkracht

Jaarverslag 2023

In deze minidocumentaire van 7 minuten vertellen vrijwilligers, een gezin, coördinator, twee directeuren en een wethouder wat Samen Oplopen doet.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Dit is Samen Oplopen	5
2023 in cijfers	6
Verhaal uit de praktijk	24
Onze impact	25
Hoogtepunten	33
Groei van de stichting	37
Opvallende zaken	39
Fondsen en bijdragen	43

Veerkracht is de moed vinden om weer op te staan als je bent gevallen

Om maar met de deur in huis te vallen: 2023 was een moeilijk jaar. Een hartinfarct - met als oorzaak een scheur in mijn hals- en kransslagader - zorgde ervoor dat ik volledig uitviel. Een groot deel van mijn werk moest acuut door anderen worden gedaan. Alles overdragen bleek niet haalbaar; niemands werkweek bood ruimte voor nog eens veertig uur extra. Veel werk bleef dus liggen. Daarnaast zorgden allerlei wisselingen in ons Zeister basisteam voor nog meer onrust. Ik had tijd nodig om uit een flink dal te kruipen – en met mij het team. Tijd én veerkracht, want dat heb je nodig op dit soort momenten.

De moeite en tegenslag die ik ervoer is niet te vergelijken met wat onze gezinnen doormaken. Ik had een groot en warm netwerk. Dat gaf mij zin in het leven. Het hielp me om vol te houden, het gaf me lichtpuntjes en het voorzag me van die broodnodige veerkracht. Zo'n netwerk hebben onze gezinnen meestal niet. Een vrijwilliger kan die rol vervullen én helpen het netwerk groter te maken. Daarmee boren we ook in gezinnen de veerkracht weer aan en halen we het beste in mensen naar boven. En dan kan een gezin uit het dal klimmen!

We zijn blij en trots om – ondanks de storm van 2023 - weer mooie resultaten met u te delen. Zoals de impactmetingen in gezinnen die laten zien dat we op alle negen levensgebieden weer beter zijn gaan presteren. Het geeft aan hoe breed onze aanpak is. Waar andere organisaties waardevolle hulp bieden

op één specifiek terrein, richt onze aanpak zich op negen verschillende gebieden; wonen, financiën, sociaal functioneren, psychisch welzijn, zingeving, lichamelijke gezondheid, zelfredzaamheid, dagbesteding / werk en opvoeding / gezinswelzijn. Als we kinderen goed willen laten opgroeien, moet je alle stressfactoren binnen een gezin aanpakken!

Iedereen weet dat het leven één geheel is. Toch is het systeem in de zorg nog vaak opgeknipt. Er is veel nodig om in Nederland de domeinen bij elkaar te brengen. Niet alleen als het gaat om de wil maar ook als het gaat om passende financiering. Gelukkig zijn daar het Integraal Zorgakkoord, het Gezond en Actief Leven Akkoord en de Hervormingsagenda Jeugd. Zorg en welzijn gaan dankzij die akkoorden beter samenwerken. Er is passende financiering nodig om dit écht een boost te geven. Om meer richting te geven aan preventie en welzijn, zodat mensen met vragen, stress en zorgen van zorg richting welzijn gaan.

Gemeenten en zorg- en welzijnsorganisaties hadden in 2023 ook veerkracht nodig. Door tekorten op de arbeidsmarkt wisselen medewerkers makkelijker van baan waardoor veel kennis en ervaring verloren gaat. Ik zie de financiële tekorten in de zorg en welzijn. Maar ik zie ook steeds meer beleidsmakers met visie. Die weten dat het anders kan. Die snappen dat preventie en informele steun juist kostenbesparend is en veel fijner voor gezinnen! Dat geeft hoop.

Veerkracht is moed houden en vol enthousiasme verder gaan met bouwen aan het welbevinden van gezinnen. We ontwikkelen hiervoor nieuwe ideeën in 2024. Hoe kunnen we bijvoorbeeld ook in de tweedelijnszorg een beweging richting informele zorg krijgen? De samenwerking met Steunouder, Home-start en Buurtgezinnen is iets om blij mee te zijn.

Tot slot: grote dank aan al die betrokken vrijwilligers, die er met heel hun hart ingaan. En aan al die fantastische coördinatoren - stuk voor stuk bevolgen en professioneel.

Oordeel vooral zelf door in dit jaarverslag te lezen wat we in 2023 allemaal konden doen en welke grote impact we maakten voor vele kinderen, jongeren en hun ouders. Maak kennis met twee van de vele gezinnen die veerkrachtig opstonden uit hun vaak diepe dal.

Ik wens je veel leesplezier!

Linda Otterman

Directeur Stichting
Samen Oplopen

Dit is Samen Oplopen

De missie van stichting Samen Oplopen is dat ieder kind in Nederland opgroeit met voldoende kansen en mogelijkheden om zich gezond te kunnen ontwikkelen in het eigen gezin. Een goede en veilige gezinssetting is daarvoor essentieel. Eentje waarin stress niet de overhand heeft. En waar ouders voldoende aandacht en goede zorg aan hun kinderen kunnen geven.

Bij gezinnen met kinderen en jongeren tot 23 jaar waar complexe problemen zich opstapelen, wordt vaak professionele hulpverlening ingezet. Maar de gezinsleden zelf voelen zich meestal veel prettiger bij een vriendschappelijke vorm van hulp. Van een medeburger, die vanuit gelijkwaardigheid met ze meekijkt en meedenkt en die misschien wel gewoon om de hoek woont. Die samen met het gezin werkt aan alle factoren die stress opleveren, die in staat is zich in te leven en die kan aansluiten op de leefwereld van het gezin.

Meelopen in het gezin en doen wat nodig is

Via Samen Oplopen komen levenswijze medeburgers als vrijwilliger in het gezin. Zij doen wat nodig is en waar zij goed in zijn. Maatwerk dus. Het scala aan steun is groot: coaching, hulp bij opvoeding en financiële zorgen, spelen met de kinderen, begeleiding naar instanties, samen activiteiten ondernemen of klussen, helpen met integreren en de samenleving begrijpen, bieden van gezelligheid, aandacht of een luisterend oor. Vrijwel altijd in de vertrouwde thuisomgeving en met oog voor alle leden van het gezin. De vrijwilliger loopt op vriendschappelijke manier een tijdje op met het gezin en denkt mee. Ook buiten kantooruren. Vaak ontstaan er langdurige contacten met de vrijwilliger en zijn of haar netwerk.

Betrokken coördinator als professioneel hulpverlener

Daarnaast worden de vrijwilligers en gezinnen begeleid door een betrokken coördinator, die professioneel hulpverlener is. De coördinator is verbonden aan een lokale of regionale zorg- of welzijnsorganisatie.

Deze begeleidt de gezinsvrijwilliger, kan kortdurend hulp verlenen in het gezin of nauw samenwerken met andere hulpverlening. Op die manier haalt de coördinator te zware problemen van de schouders van de gezinsvrijwilliger. Samen doen vrijwilliger, coördinator, de ouder of de jongere in elk uniek gezin alles wat nodig is om de stress te verminderen.

Informele en formele hulp

Voor een gezin maakt het niet uit wie hulp biedt en vanuit welke organisatie dat gebeurt. Als ze maar begrepen en gerespecteerd worden én als de stress maar minder wordt. Samen Oplopen combineert formele en informele zorg voor gezinnen met complexe problematiek, zoals armoede, financiële problemen, scheiding of eenzaamheid. De methodiek wordt uitgevoerd door lokale of regionale organisaties. Zo is Samen Oplopen goed ingebed in de sociale basis en zorgstructuren. De organisatie hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden en kan gezinnen en jongeren beter en sneller helpen. Samen Oplopen levert de beproefde en onderzochte methodiek, de trainingen, materialen en coaching.

Samen Oplopen werkt

Jaarlijkse impactmetingen laten zien dat deze aanpak van Samen Oplopen positief uitwerkt op alle leefgebieden. De methode zorgt voor integratie, participatie, minder jeugdhulp en minder ondertoezichtstellingen. Gezinnen worden gelukkiger en de (jeugd)zorgkosten nemen af. Op pagina 25 van dit jaarverslag laten we zien dat ook in 2023 de impact groot is geweest.

**Samen Oplopen
in 2 minuten**

**Hoe werkt
Samen Oplopen?**

A photograph of a woman holding a young child in a field of tall grass or corn. The scene is captured at sunset, with the sun low on the horizon, creating a warm, golden glow. The woman is wearing a light-colored jacket and the child is wearing a pink jacket and a white knit hat. The child's hand is raised, pointing towards the sky. The overall mood is peaceful and nostalgic.

2023

in cijfers

Totaal aantal gezinnen dat steun kreeg van Samen Oplopen in 2023

2022: 376
2021: 263

390

Verloop koppelingen 2023

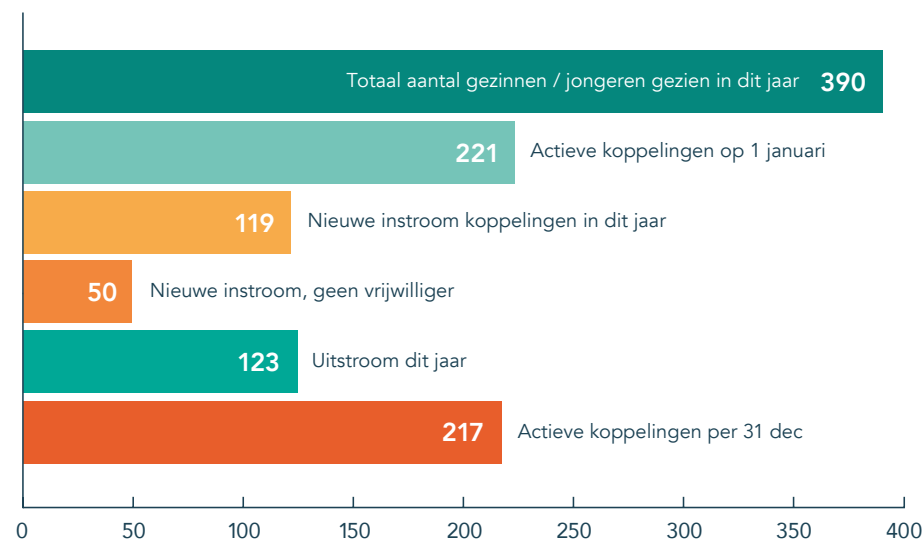
Een koppeling (het gezin / de jongere en de vrijwilliger) wordt ongeveer twee jaar begeleid door de coördinator. Het zijn intensieve trajecten; er speelt vaak veel in de gezinnen. De uitdagingen komen soms pas in de loop van de tijd naar boven, wanneer er een groot vertrouwen is ontstaan tussen het gezin / de jongere en de vrijwilliger.

We vinden het belangrijk om voor iedere vrijwilliger en elk gezin een goede match te maken. Op basis van persoonlijkheid, wensen, behoeften, expertise en gedeelde interesses. We zetten hier optimaal op in en hebben dan ook hele trouwe vrijwilligers.

Er zijn gezinnen waar niet meteen een passende vrijwilliger voor gevonden wordt. Soms begeleidt de coördinator in die situaties het gezin tot het moment dat er een koppeling mogelijk is aan een vrijwilliger.

Net als bij andere organisaties is het na Corona lastiger geworden om vrijwilligers te vinden. Mensen wenden aan meer rust in hun leven en bewegen minder graag buiten hun eigen 'bubbel'. Gezinnen moesten hierdoor soms langer wachten of werden langer begeleid door de coördinatoren. En coördinatoren moesten creatiever zijn bij het werven van vrijwilligers.

Onze coördinatoren zijn hulpverleners. Zij pakken ingewikkelde vragen op, bewaken de veiligheid in het gezin of werken samen met andere gezinshulpverleners.

Koppelingen

Aantal gezinnen begeleid door een vrijwilliger (en coördinator)

340

2022: 304
2021: 227

Nieuwe instroom gezinnen

119

2022: 215
2021: 154

Aantal gezinnen wachtend op een vrijwilliger, ondertussen vaak begeleid door de coördinator

50

2022: 72
2021: 36

Gezinnen die zelfstandig verder kunnen

123

2022: 83
2021: 64

Aantal kinderen (0-18 jaar)

911

2022: 907
2021: 579

Aantal jongeren (18-23 jaar)

23

2022: 18
2021: 24

Totaal aantal intensief begeleide koppelingen, van een vrijwilliger aan een gezin en die ongeveer twee jaar duurden, vanaf start Samen Oplopen in 2011:

1098

2022: 929
2021: 701

Aantal ouders dat meedeed met Samen Oplopen in 2023

606

2022: 609

2021: 467

In **87%** van de koppelingen is de moeder de 'hoofdvrager' en degene die het meeste contact heeft met de vrijwilliger. In **13%** van de koppelingen is de vader hierin leidend.

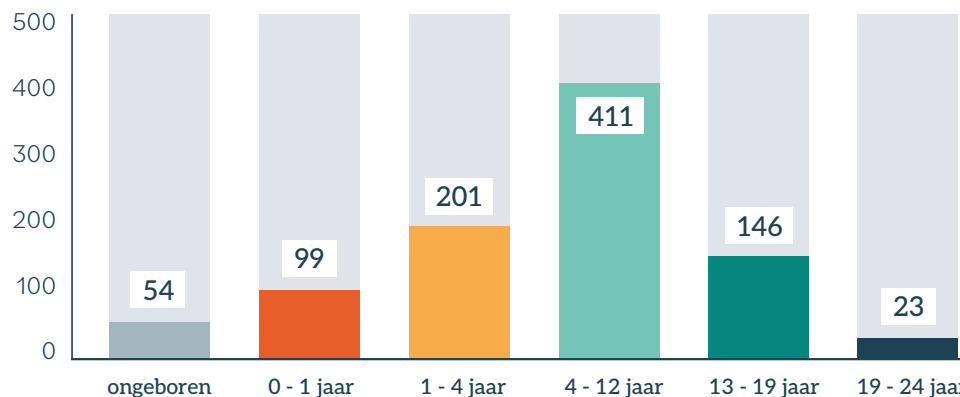
Kinderen een kansrijke start geven

De meeste kinderen in de gezinnen waar Samen Oplopen binnenkomt, hebben de basisschoolleeftijd. De laatste jaren nemen de aantallen baby's echter toe.

Sinds 2021 heeft Samen Oplopen een speciaal aanbod voor zwangere moeders en hun kinderen binnen het programma van VWS: [Kansrijke Start](#). We weten door onderzoek dat kinderen die in de eerste 1.000 dagen van hun leven geen goede begeleiding krijgen, levenslang achterlopen in hun fysieke en mentale gezondheid, ontwikkeling, hun kansen op school, op de arbeidsmarkt en in de maatschappij. Daarom investeren wij in het gezin waarin het kind wordt geboren. De plek waar het kind de eerste jaren van zijn/haar leven het meeste is. Door een vrijwilliger aan de zwangere moeder te koppelen én door de moeders aan elkaar te koppelen en binnen deze groepen thema's aan te bieden zoals bij [Centering Pregnancy](#).

Leeftijd kinderen in gekoppelde gezinnen

Land waarin ouders geboren zijn

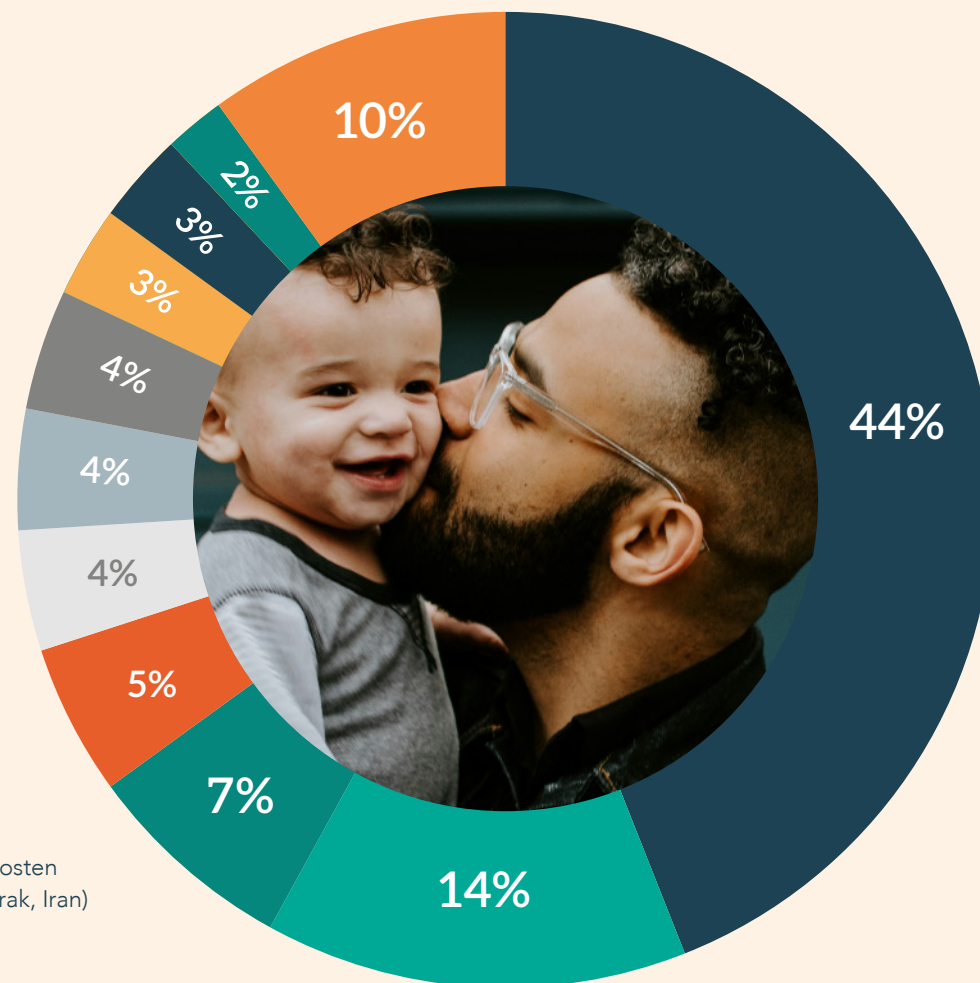
Om cultuursensitieve steun te verlenen aan gezinnen is het belangrijk te weten in welk land de ouder geboren en opgegroeid is. Opvallend is dat er relatief meer **Nederlandse gezinnen** gesteund zijn dan in de jaren hiervoor:

2021: 25%
2022: 41%
2023: 44%

Een verklaring is dat meer gemeenten Samen Oplopen zijn gaan uitvoeren waar minder gezinnen wonen die geboren zijn in andere landen.

Het grootste aantal gezinnen, ná de Nederlandse gezinnen, blijven **Syrische gezinnen**. De gezinnen die uit een ander land komen, wonen gemiddeld 1-4 jaar in Nederland.

2021: 16%
2022: 14%
2023: 14%

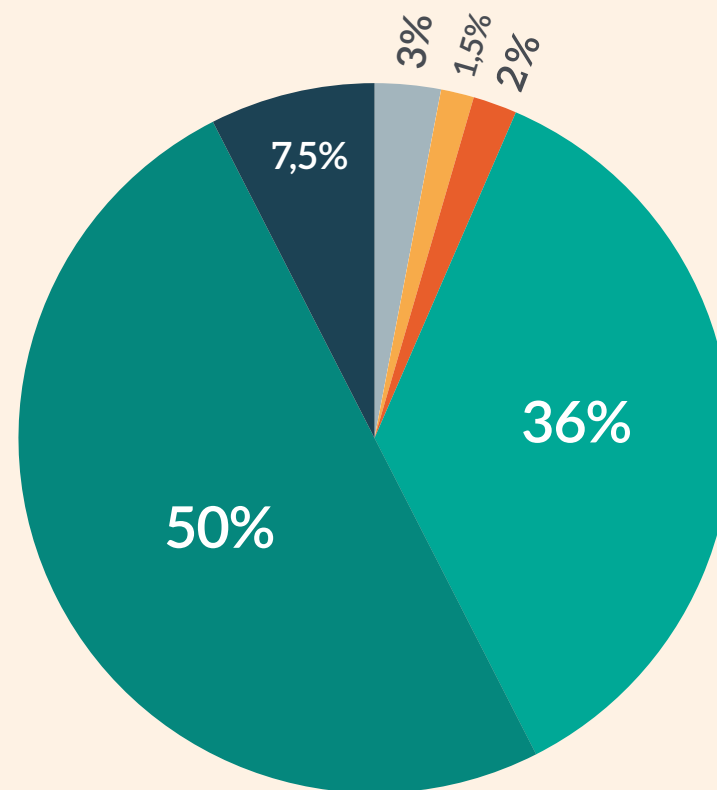

- Nederland
- Syrië
- Andere landen Midden-Oosten (zoals Armenië, Pakistan, Irak, Iran)
- Andere Afrikaanse landen
- Eritrea
- Turkije
- Polen
- Afghanistan
- Andere Europese Landen
- Balkanlanden (Bosnië, Roemenië, e.d.)
- Overig

Leefsituatie en stressfactoren

Vrijwel al onze gezinnen kampen met meerdere stressfactoren. **56%** moet integreren in een nieuw land en **36%** van de gezinnen is een eenoudergezin. Als ouder-alleen is het lastiger om 'alle ballen in de lucht te houden'.

Ook kampen veel gezinnen met financiële krapte. Iedereen weet inmiddels dat dit een grote stressfactor is met aanzienlijke invloed op de kansen van kinderen die in deze gezinnen opgroeien. We geloven erin dat - als we met elkaar stress kunnen verminderen - ouders vanzelf toekomen aan positieve aandacht voor hun kinderen. Het hele gezinsklimaat verbetert dan. Daardoor krijgen kinderen en jongeren meer toekomstkansen.

Leefsituatie

- Ouder is alleenstaand, met kinderen
- Ouder is getrouwd of woont samen, met kinderen
- Ouder(s) overig
- Jongere (tussen de 19 – 26 jaar) en woont zelfstandig
- Jongere (tussen de 19 – 26 jaar) en woont bij ouders
- Jongere overig (bijv. begeleid wonen)

In 2021 en 2022 bestond **38%** van de gezinnen uit een alleenstaande ouder. **49%** van de ouders was getrouwd of woonde samen.

Hulpvraag van de gezinnen bij aanmelding

Grootste behoefte

We zien dat gezinnen steun vragen op meerdere gebieden. Al enkele jaren achter elkaar valt op dat de wensen vooral liggen op het gebied van **luisteren, raad, gezelligheid, mensen ontmoeten en leuke dingen doen**. Juist *vrijwilligers* zijn geschikt om aan dit soort behoeften tegemoet te komen. Professionals kunnen dit vaak niet bieden; zij komen voor een bepaald probleem en hebben een afgebakende tijd tot hun beschikking.

Aan het **leren van de Nederlandse taal** is meer behoefte dan de jaren voorheen (51%). In 45% van de situaties hebben vrijwilligers hiermee geholpen.

Meer hulp gekregen dan gevraagd bij aanmelding

In 2023 was de behoefte aan **contacten met school of de opvang** minder groot (slechts 15%). Toch geeft een derde (35%) van de gezinnen aan in de evaluatie dat vrijwilligers hen juist daar goed mee hebben geholpen. Hetzelfde geldt voor de **opvoeding** (45% bij aanmelding – 56% bij evaluatie) en **administratie** (43% bij aanmelding - 47% bij evaluatie). Gezinnen hebben daar meer baat bij gehad dan ze zelf aangaven nodig te hebben toen ze zich aanmeldden.

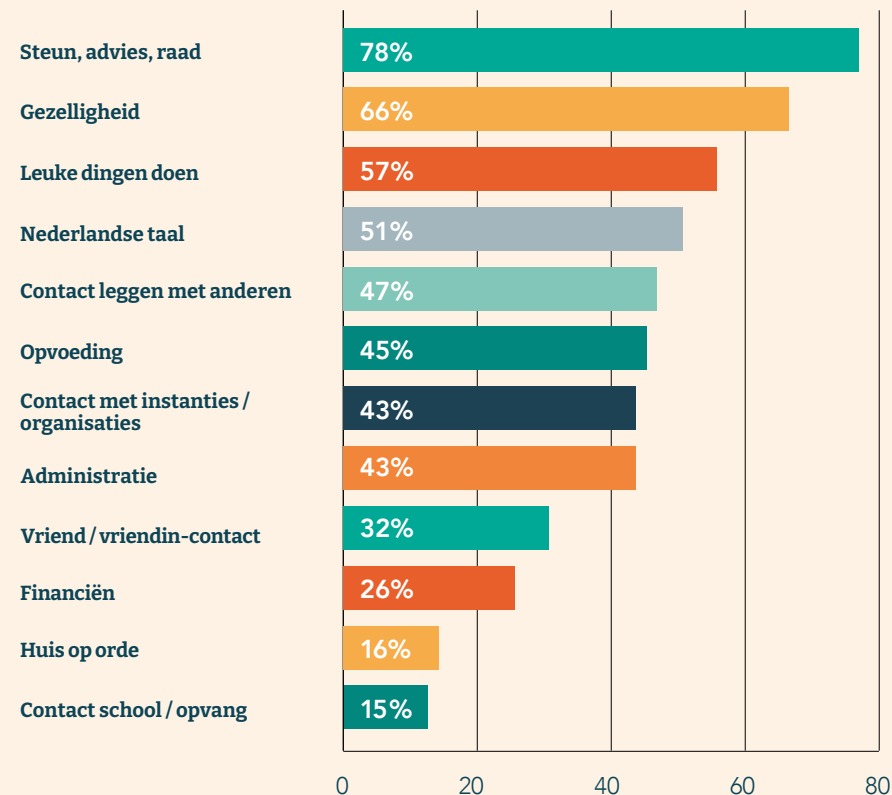
Minder hulp gekregen dan gevraagd bij aanmelding

Daarentegen vragen veel gezinnen om **steun, advies en raad** bij de aanmelding en blijkt uit de evaluaties dat dat maar in 7% van de gezinnen is gegeven. Reden kan zijn dat de vrijwilligers bij de basistrainingen leren dat zij weinig ongevraagde adviezen geven. Óf de adviezen waren niet meer nodig in het gezin door andere hulp. Dit is een aandachtspunt om verder op door te vragen in gezinnen.

Minder behoefte

Het **huis op orde** brengen is zelden een grote wens van gezinnen (bij slechts 16%). Bij veel gezinnen liggen daar de problemen niet.

Hulpvraag bij aanvraag

“De kinderen vragen altijd wanneer Elisa weer komt, ze kijken er echt naar uit, het is gezellig.”

— Deelnemend gezin

Wat gezinnen aangeven:

- Ze voelen zich zeer gesteund op allerlei fronten.
- Ze vinden het fijn dat de vrijwilliger zo vaak komt en de tijd heeft.
- De nabijheid en directe bereikbaarheid van de vrijwilliger is een opluchting.
- Tussendoor whatsappen werkt goed, zeker met spaakberichtjes.
- Aandacht en een luisterend oor doet zóveel goed.
- Er komt meer structuur en regelmaat.

- Praktische hulp helpt: spullen voor in huis kopen, een fiets regelen of speelgoed voor de kinderen.
- Er is minder stress in het gezin.
- Het doet de kinderen goed.
- Ze genieten van het onderling contact met andere moeders (een aantal locaties organiseert extra moederbijeenkomsten).
- Ze zijn van de vrijwilliger gaan houden, hij of zij hoort bij de familie.

Wat gezinnen moeilijk vinden:

- Soms zijn ze overbelast door alle hulpverlening.
- Een afspraak met een vrijwilliger kan soms te veel zijn.
- Hulpverleners willen niet altijd willen stoppen, terwijl het gezin dat wel wil.

Rapportcijfers die gezinnen
geven aan vrijwilligers

8,8

Rapportcijfers die gezinnen
geven aan coördinatoren

8,8

Deze hoge cijfers zeggen iets over de dankbaarheid van de gezinnen voor deze vorm van steun, zorg en aandacht. We zijn hier trots op en zijn natuurlijk vooral blij voor onze gezinnen dat zij zich zó goed gesteund voelen.

Totaal vrijwillige inzet:

340 hoofdvrijwilligers + 390 mensen die zo nu en dan betrokken zijn vanuit het gezin of netwerk van de vrijwilliger

2022: 542
2021: 266

730

Type vrijwilliger

Een vrijwilliger bij Samen Oplopen is iemand die op een vriendschappelijke manier een tijdje met een gezin oploopt, meedoet en meedenkt, met alles wat maar nodig is. Generalistisch dus. Ook buiten kantooruren. Het zijn hartelijke en toegewijde mensen die hun leven goed in balans hebben. Vaak ontstaan er langdurige contacten met de vrijwilliger en hun netwerk. Ook na het afronden van de koppeling blijven de vrijwilliger en het gezin op elkaar betrokken.

Onze vrijwilligers krijgen allemaal basistrainingen van de landelijke stichting. Daarnaast organiseert de coördinator, naar behoefte, lokaal intervisie of aanvullende themabijeenkomsten voor de eigen vrijwilligers.

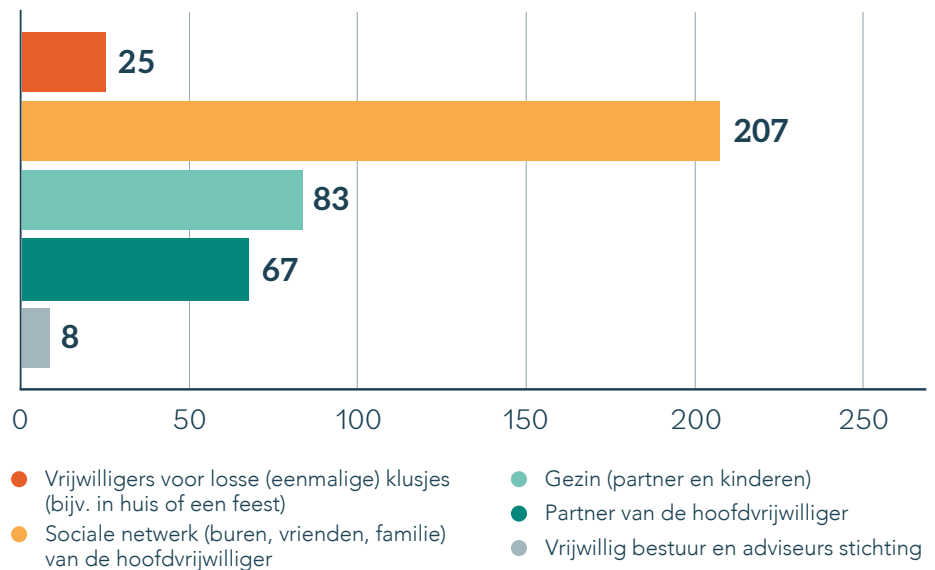
Aantal vrijwilligers

In **47%** van de situaties betreft de hoofdvrijwilliger ook zo nu en dan de partner, kinderen of het netwerk bij het gezin.

Buren, vrienden of familie van de vrijwilligers geven kleding, huisraad of een fiets, helpen met huiswerk, klusjes in huis, een verhuizing, het installeren van computers of bij het organiseren van jaarfeesten voor de gezinnen en vrijwilligers.

We hebben als stichting veel aan ons vrijwillig bestuur en adviseurs die meedenken en -doen op verschillende vlakken, zoals het maken van datasystemen of meedenken in beleid of strategie.

Betrokkenheid extra vrijwilligers náást de hoofdvrijwilliger

Hoe vaak bezoeken de hoofdvrijwilligers het gezin?

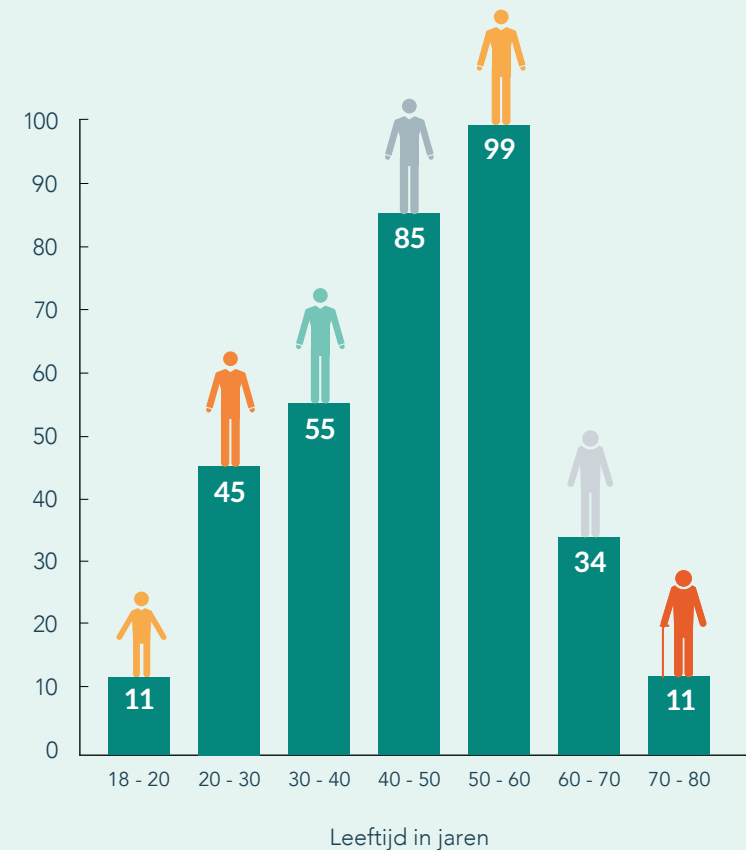
Sommige vrijwilligers komen op een vast dagdeel, anderen wisselen per week. Sommigen komen eens per twee weken, anderen twee keer per week. Vrijwilligers besteden zo'n één tot vijf uur per week aan een gezin. Als er crisissen zijn in de gezinnen is er vrijwel dagelijks contact tussen de vrijwilliger en het gezin. In dat geval is de coördinator ook heel intensief betrokken om hulp te verlenen of in te schatten wat er nodig is en zo nodig hulp erbij te halen.

Waardering van vrijwilligers over de begeleiding door Samen Oplopen

Samen Oplopen begeleidt haar vrijwilligers op maat. Meermalen per week als dat nodig. Als het goed gaat met het gezin en de vrijwilliger wordt het wat minder, met een minimum van eens per drie maanden. Daarnaast zien de coördinatoren de vrijwilligers bij trainingen, thema-besprekingen, intervisie of een activiteit. Vrijwilligers geven aan zeer blij te zijn met deze vorm van begeleiding.

Leeftijd vrijwilligers

In bijgaande grafiek zie je alleen de leeftijd genomen van de 'hoofdvrijwilliger' die gekoppeld is aan een gezin. De leeftijd van de vrijwilligers verjongt langzamerhand wat. In 2020 lag er een grote piek tussen de 50 - 70 jaar. In 2021 lag de piek tussen de 40 - 70 jaar en in 2022 tussen de 30 - 70 jaar. In 2023 zijn er meer twintigers die een gezin begeleiden. Op een enkele locatie komt dat doordat derdejaars stagiaires HBO ecologische pedagogiek of social work een gezin begeleiden.

Wat vrijwilligers aangeven:

- Ze voelen dat ze een verschil maken.
- Ze vinden het waardevol om in iemands leven betrokken te worden en iets te kunnen geven of doen voor een gezin dat in een andere positie zit.
- Ze ervaren hun inzet als zinvol en verrijkend, ook wanneer bijvoorbeeld waarden en normen wat verder van hen af liggen.
- De dankbaarheid van een gezin doet hen goed.
- Ze leren zelf ook iets van 'hun' gezin.
- Er ontstaan regelmatig echte vriendschappen.
- Ze ontwikkelen zich persoonlijk door hun vrijwilligerswerk; ze stappen in een andere leefwereld en dat vraagt wat van ze op het gebied van inleven en communicatie.
- Dankzij begeleiding van de coördinator kunnen ze hun grenzen goed bewaken.
- Ze hebben veel aan de bereikbaarheid en deskundigheid van de coördinator.
- Ze zijn blij met de basistrainingen die Samen Oplopen aanbiedt.
- Ze zijn trots op het gedachtegoed van Samen Oplopen.

Wat vrijwilligers moeilijk vinden:

- Niet alle problemen zijn direct op te lossen.
- Loslaten in plaats van oordelen.
- Het is moeilijk om het tempo van het gezin te volgen als je zelf een aanpakker bent.

Doorverwijzingen gezinnen

Doorverwijzingen van gezinnen en samenwerken met zorg

Het Buurt- of Wijkteam, het Sociale team of een Centrum voor Jeugd en Gezin (**54%**) is elk jaar de grootste doorverwijzer. In ongeveer de helft van de situaties worden de gezinnen via hen bij de coördinator aangemeld.

Dit lijkt op de jaren hiervoor:

2020: 49%
2021: 53%
2022: 49%

Vluchtelingenwerk (**8%**) als doorverwijzer neemt langzaam af (er zijn meer Nederlandse gezinnen).

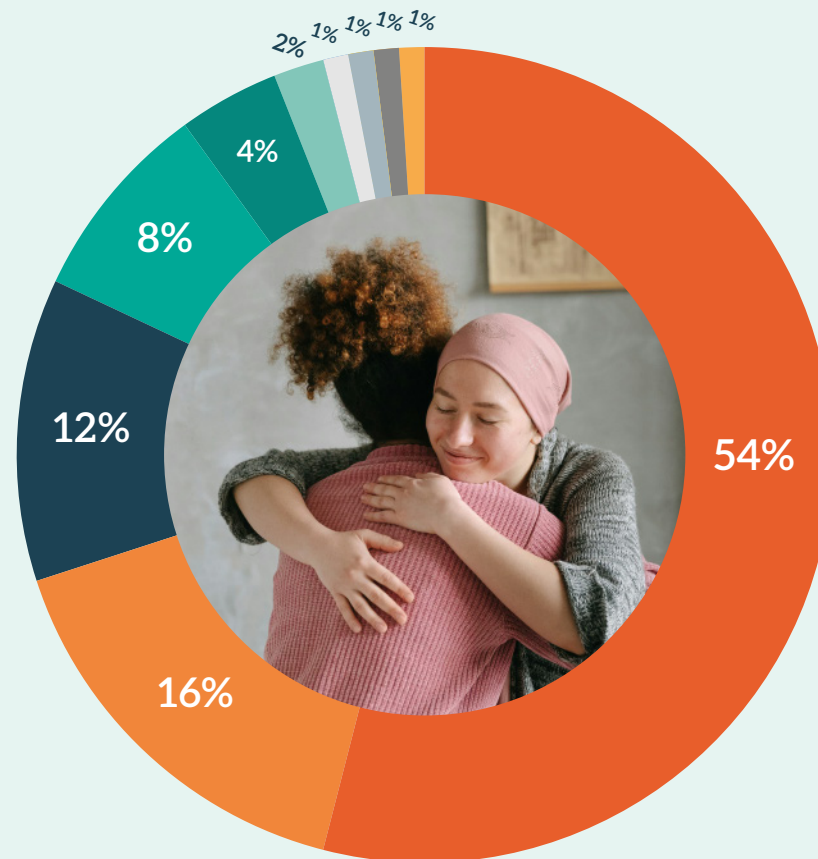
2020: 16%
2021: 11%
2022: 10%

Het Consultatiebureau / de GGD (**16%**) verwijst vaker dan voorheen door.

2020: 4%
2021: 7%
2022: 15%

We zijn blij dat huisartsen ook denken aan Samen Oplopen als zij een gezin met meerdere problemen zien (**4%, net als vorig jaar**). Dit getal mag echter nog hoger worden. Zeker omdat de akkoorden zoals IZA, GALA en de Hervormingsagenda Jeugd de samenwerking met het (medisch) zorgdomein willen intensiveren. Welzijn op Recept is hiervoor een goede mogelijkheid.

We hopen in de toekomst dat doorverwijzingen nóg eerder bij Samen Oplopen terechtkomen zodat eerste- en tweedelijnszorg nog minder nodig is.

- Wijkteam (CJG / Sociaal Team)
- Consultatiebureau / GGD
- Verloskundige
- Vluchtelingenwerk
- Huisarts
- School / Kinderdagverblijf
- Pedagoog
- Psycholoog
- Zelf aangemeld
- Overig

De kracht van de coördinator

Formele en informele hulp tegelijk binnen Samen Oplopen

Doordat Samen Oplopen werkt met coördinatoren die een hulpverleningsachtergrond hebben en doordat we het geluk hebben dat vrijwilligers vaak sterk in hun schoenen staan, kunnen we gezinnen steunen die een veelheid aan complexe problemen hebben. Daarmee onderscheiden we ons van andere informele zorg voor gezinnen en kinderen. Deze gezinnen kregen in het verleden vaak alleen maar hulp van hulpverleners en wij gunnen ze ook een vrijwilliger: steun van mens-tot-mens, wederkerig, gelijkwaardig en vriendschappelijk. De steun voor hen is helaas niet altijd in hun eigen netwerk te vinden.

Voorkomen, verminderen en stoppen van formele zorg en samenwerken met formele zorg

Gezinnen worden doorverwezen door formele zorg. Nadat Samen Oplopen wordt ingezet, zien we in **91%** van de

gevallen dat er geen formele hulp nodig is of dat de **formele hulp vermindert of stopt**. Dit wordt in vakjargon vaak 'afschalen' van de zorg genoemd.

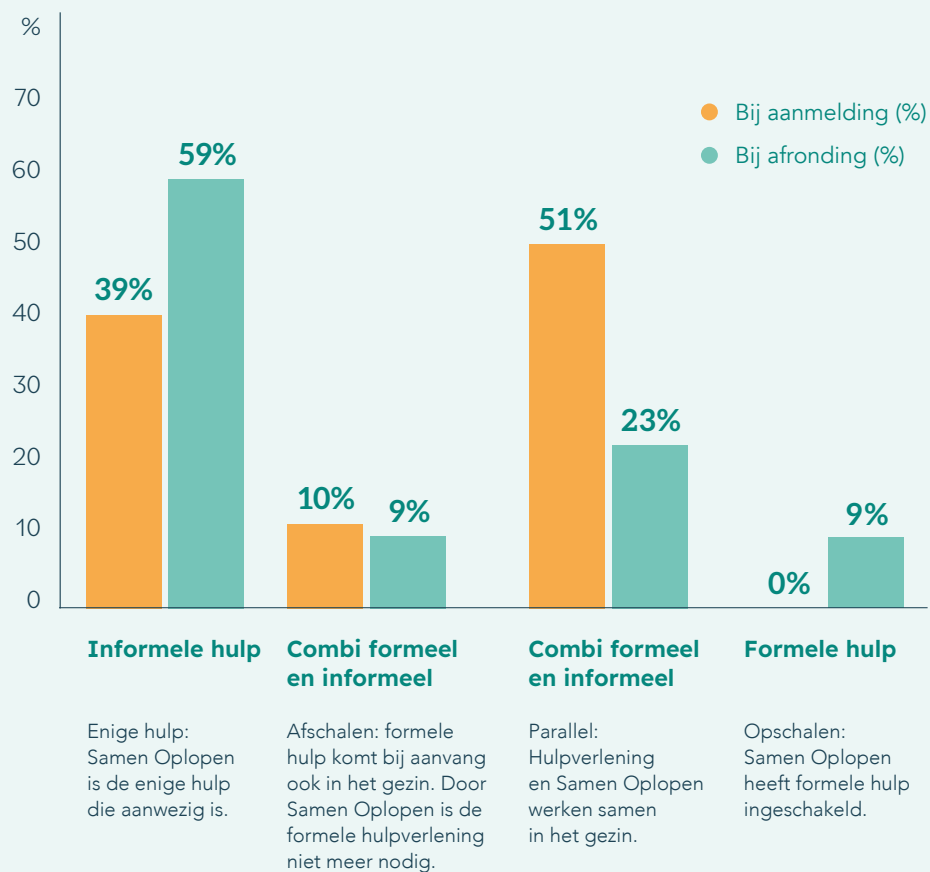
In **68% (59+9)** van de situaties zorgt Samen Oplopen dat er **geen formele hulpverlening** in het gezin nodig is (afschalen).

Bij aanvang van de koppeling werken we in **51%** van de situaties samen met formele hulpverlening in het gezin en biedt de vrijwilliger aanvullende steun zorg die een hulpverlener onvoldoende kan bieden (zie vraag en behoeften gezin). Hierdoor blijkt er al na korte tijd minder inzet van de hulpverlener nodig. Bij de afronding was de **samenwerking met hulpverlening** in het gezin van **51% naar 23% gezakt**.

In **9%** van de situaties vraagt de coördinator van Samen Oplopen er **externe professionele hulp** bij (opschalen). Vaak hebben we dan een rol gespeeld in het motiveren tot hulpverlening door de vertrouwensband die we met het gezin hebben.

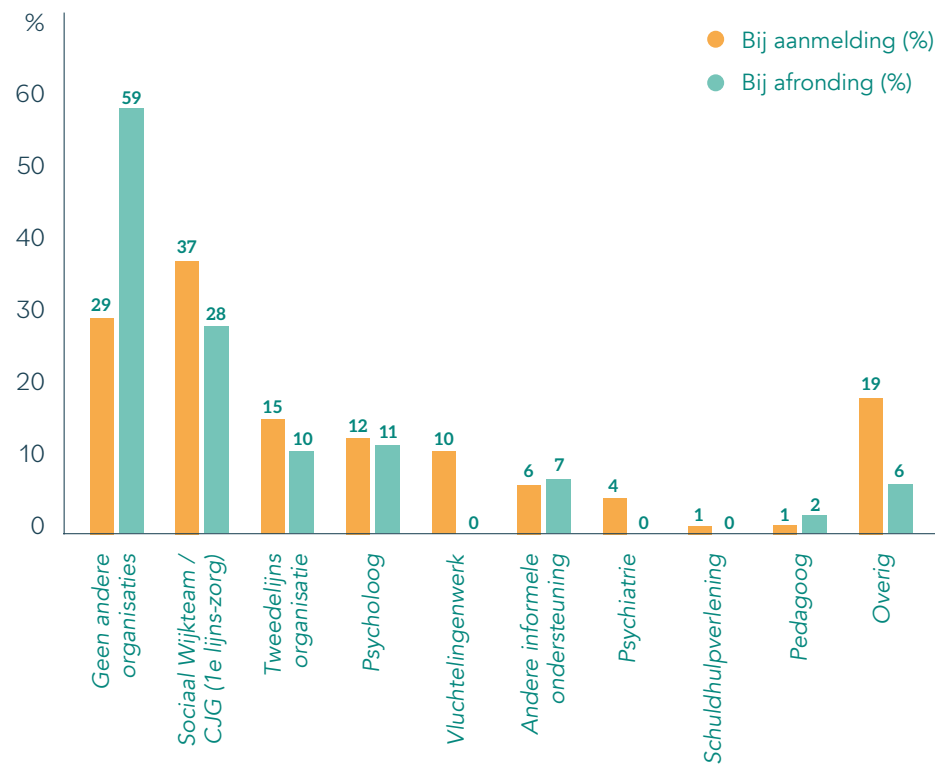
Betrokken hulp

In deze grafiek zie je dat er in **91%** van de situaties steeds minder formele hulpverlening nodig is tijdens het samen oplopen.

Andere organisaties die hulp bieden

Welke organisaties bieden hulp als Samen Oplopen start? En welke hulp vermindert vooral? In de grafiek zien we dat **alle formele hulp naast Samen Oplopen afneemt**. Er zijn steeds meer gezinnen die geen enkele hulp meer hebben bij de afronding. Wat een prachtig resultaat! In de eerste plaats voor de gezinnen. Maar ook voor de maatschappij en voor de zorgkosten.

Ervaringen van coördinatoren

De coördinator speelt, naast de vrijwilliger, een belangrijke rol voor het slagen van de Samen Oplopen-aanpak. De coördinator heeft ervaring in de hulpverlening en is in dienst van een lokale zorg- of welzijnsorganisatie. Hierdoor is Samen Oplopen ingebed in de regionale of lokale structuren van zorg en welzijn en is samenwerking gemakkelijk voor elkaar te krijgen.

We hebben coördinatoren gevraagd wat hun ervaringen zijn sinds zij deze werkwijze uitvoeren. Een greep uit de ervaringen van onze coördinatoren uit de verschillende locaties:

Wat coördinatoren opvalt:

- Ondersteuning heeft alleen effect als het **tempo van de ouder** aangehouden wordt.
- **Vraag bij de gezinnen en vrijwilligers goed door** welke vragen en mogelijkheden ze hebben. Dan kun je een goede match maken. De brede vragenlijst van Samen Oplopen bij aanmelding helpt daarbij.
- Opbouwen van vertrouwen heeft **aandacht en tijd** nodig. Bij Samen Oplopen gaat het **meestal niet om het snel oplossen** van praktische problemen. Het is belangrijk om de betrokken gezinsleden weer **in hun kracht te zetten** en te laten ervaren dat ze het **zelf kunnen** (leren).
- De gezinnen vertrouwen de coördinator. 'Ze geven mij altijd **toestemming** voor het contact dat ik heb **met andere instanties**', zegt de coördinator.
- De gezinnen worden zeer open en gaan meewerken aan hun herstel door het vriendschappelijke contact dat ze met de vrijwilliger hebben. Ze zien er soms tegenop om deel te nemen aan **gemeenschappelijke activiteiten** waarbij ze andere gezinnen leren kennen, maar als de vrijwilliger mee gaat slecht dat de drempel en ervaren ze dat dat helpt om er steeds meer 'bij te gaan horen' in de buurt.
- De **samenwerking met andere professionals** is soms lastig op gang te krijgen. Zij zitten, vanwege werkdruk of een tekort aan uren, op hun eigen eiland en hebben weinig tijd en ruimte om na te denken over samenwerken met Samen Oplopen. De les is dat aanhoudend contact zoeken uiteindelijk wel helpt.

Wat coördinatoren fijn vinden:

- Het effect in gezinnen zien - zoals het gezin zien opbloeien - werkt zeer motiverend.
- Het is fijn dat een koppeling twee jaar begeleid kan worden; die tijd heb je nodig.
- De begeleiding vanuit stichting Samen Oplopen.

Hierdoor genieten coördinatoren van hun werk:

- Het enthousiasme van de vrijwilligers.
- De dankbaarheid van de gezinnen.
- Het leren over andere culturen, inburgering en het sociale werk in het algemeen.
- Het uitwerken van ideeën.
- Het voeren van koppelingsgesprekken.

Wat de coördinatoren lastig vinden:

- Het werven van voldoende vrijwilligers; dit is moeilijker geworden na de lockdowns in Coronaperiode.
- Het appèl dat er is als je 'wachtende' gezinnen hebt waar je zelf gaat inspringen.
- Tijdsbewaking als je meerdere werkzaamheden hebt.

Coördinatoren leren elke dag, enkele uitspraken van coördinatoren:

“We leren iedere dag over het **coachen van vrijwilligers** en het goed **uitvragen van de problematiek bij gezinnen**.”

“Als mens leer ik zoveel van alle gezinnen waar ik kom, maar ook van de vrijwilligers die ik spreek. Ik vind het **bewonderenswaardig wat een drive sommige vrijwilligers hebben**.”

“Ik leer veel van het **samenwerken en netwerken** met andere organisaties.”

“Ik **kan niet alle problemen die ik zie oplossen**. Ik heb geleerd om meer stil te staan bij datgene wat ik wel kan doen en daar trots op te zijn.”

“**Werken met vrijwilligers is een vak apart**. Ik leer elke week weer iets nieuws. Ik wil leren om deze ervaring beter in te zetten bij de intake, zodat ik op voorhand al beter kan inschatten wat voor soort type vrijwilliger ik voor me heb en waar hij / zij energie van krijgt.”

“Ik geniet ontzettend van het enthousiasme en de betrokkenheid van de vrijwilligers. Om hen zo goed mogelijk te begeleiden waardoor ook moeilijke situaties door hen goed opgepakt kunnen worden. De stress in gezinnen is echt verminderd - met alle positieve gevolgen van dien. Ook geniet ik ervan om zelf in de gezinnen actief te zijn. In een aantal gezinnen heb ik het verschil kunnen maken door zelf met het gezin problemen aan te pakken. In andere gezinnen word ik blij van een ‘contact om het contact’-gesprek.”

Inzet vrijwilliger doorbreekt een vechtscheiding!

Hulpvraag Familie Hampel:

- Luisterend oor
- Brengen van structuur
- Hulp bij opvoeding kind (meer onthechten op weg naar zelfstandigheid)
- Hulp bij eet- en drinkgewoonten moeder en kind
- Contacten met school
- Contacten met instanties
- Geven van steun, raad en advies

Het verhaal

Het gezin Hampel lag al drie jaar in een vechtscheiding, de ouders hadden geen contact met elkaar. Via een gerechtelijke procedure werd een omgangsregeling afgedwongen. Moeder Lisa wilde hier eerst niet aan meewerken, want ze was bang om haar zoon Edwin te verliezen. De stress die moeder van deze procedure had, was terug te zien in de opvoeding. Daarnaast vertoonde Edwin sociaal ongewenst gedrag.

De vraag voor coördinatoren Ine en Lisette van Samen Oplopen is of er moet worden opgeschaald naar intensieve gezinsbegeleiding en opvoedondersteuning of dat Iris als vrijwilliger deze moeder zo kan steunen en ondersteunen dat dit niet nodig is.

Iris bezoekt moeder en haar zoon elke week. Iris helpt moeder, door een luisterend oor te bieden, gesprekken te voeren rondom de opvoeding en het geven van steun, raad en advies. Het belangrijkste wat Iris regelt, is een gesprek tussen vader en moeder. Hierdoor is er weer contact en wordt de gerechtelijke procedure stopgezet. Bij beide ouders geeft dit opluchting. Daarnaast is het ook goed voor hun zoon.

Iris bouwt een band op met moeder Lisa en zoon Edwin, waardoor psychiatrische hulp voor moeder niet noodzakelijk is en eventuele uithuisplaatsing wordt voorkomen.

Dit is een complexe casus voor Samen Oplopen waar de coördinator / hulpverlener vanuit Samen Oplopen goed in de gaten houdt of opschaling nodig of mogelijk is. Andere professionele hulpverleners geven aan dat Samen Oplopen veel voor het gezin betekend heeft. Daarnaast is het voor nu niet raadzaam om de hulp vanuit Samen Oplopen na twee jaar te stoppen. De specifieke hulpvraag wordt aangepast aan wat er nu speelt.

Maatschappelijke impact uitgedrukt in geld

Dankzij vrijwilliger Iris zijn in negen maanden de volgende kosten bespaard. Deze koppeling is nog niet afgesloten.

Onderwerp	Kosten
KTG (keukentafelgesprek en kosten daaromheen). Gemeentemedewerker, € 80,-/uur, 8 uur *	€ 640,-
Jeugdwet (ambulante gezinsondersteuning, 208 uur, 21 maanden), € 65,-/uur gemiddelde prijs **	€ 13.520,-
Inzet van de Raad van Kinderbescherming **	€ 3.500,-
Complexe echtscheiding **	€ 7.500,-
Sociaal wijkteam 10 uur, € 71,- /uur 2021 en 12 uur € 75,- /uur 2022 **	€ 710,- € 900,-
Bespaard aan kosten	€ 26.770,-
Kosten Samen Oplopen ***	€ 3.500,-
Totale besparing	€ 23.270,-
Mocht het zo ver gekomen zijn dat de kinderen uit huis geplaatst werden, dan kost dat €40.000/kind en zijn de bespaarde kosten €58.470,-	

* Bron: Gemeente Heusden beleidsmedewerker Jeugd&Gezin

** Bron: 'zicht op effect', de maatschappelijke prijslijst Movisie

*** Kosten Samen Oplopen zijn berekend: 'totale kosten pilot gedeeld door aantal huidige casussen'. € 60.000,- : 18 = € 3.333,- wordt afgerond naar € 3.500,-

Onze impact in 2023

In een samenleving waarin sociale en duurzame waarden onderdeel uitmaken van de economie, is het van belang om maatschappelijke impact zichtbaar te maken, te meten en te kunnen managen.

Impactwaarde in euro's

We begonnen 2023 goed met indrukwekkende impact-cijfers. Op het platform MAEX wordt de impact van 2.700 maatschappelijke initiatieven gemeten door te kijken naar de bijdrage van een initiatief aan de Sustainable Development Goals. Samen Oplopen staat ook op dit platform. Uit de cijfers over 2023 blijkt dat de indicatie van onze impactwaarde gelijk staat aan een bedrag van maar liefst €14.920.000, oftewel **bijna 15 miljoen** (in 2022 was dit een kleine 11 miljoen). De impactwaarde is het bedrag dat belanghebbenden tezamen besparen of bereid zijn te betalen voor dergelijke diensten en effecten.

Besparing in euro's

Rekenen we krap met een gemiddelde besparing van € 40.000 per gezin, dan besparen we met Samen Oplopen al **ruim 15 miljoen** (in 2022 was dit 12 miljoen).

De doelen van Samen Oplopen

Dat we kosten besparen in de zorg is een mooie 'bijvangst'. Voor ons als stichting staat het welzijn van de gezinnen echter voorop. Ons hoogste doel is dat kinderen in hun eigen gezin gezond opgroeien.

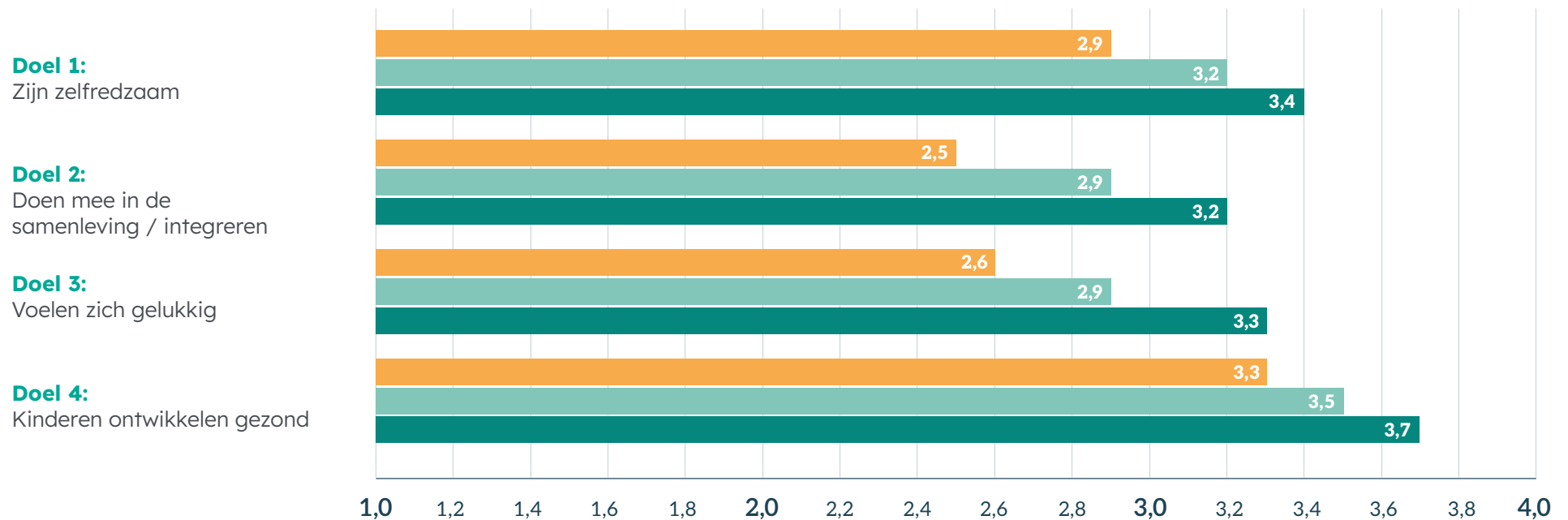
We zijn er blij mee dat ook in 2023 op elk doel een verbetering te zien is door de inzet van een vrijwilliger samen met de professionele coördinator. De verbetering in 2023 is een klein beetje beter, maar goed vergelijkbaar met die van 2022 en 2021.

Onze vier **afgeleide doelen** zijn:

1. Gezinnen moeten zelfredzaam zijn.
2. Gezinnen moeten meedoen in de samenleving.
3. Gezinnen moeten zich gelukkig voelen.
4. Gezinnen moeten de plek zijn waar de kinderen zich gezond en kansrijk ontwikkelen.

Behalen van de vier doelen van Samen Oplopen

● Bij aanmelding ● Na een jaar ● Bij afronding

Onze impact

Inhoudelijke impact

Ieder jaar volgen wij welk effect de begeleiding van onze vrijwilligers en coördinatoren heeft op de gezinnen. Het is een van de belangrijkste onderdelen van onze interventie.

Wij gebruiken hiervoor een meetinstrument dat samen met het lectoraat 'Participatie, Zorg en Ondersteuning' van de Hogeschool Utrecht en Avance Impact is ontwikkeld. We gaan uit van **negen levensgebieden** waarop we de ontwikkeling van de gezinnen meten. Een gezin vult drie keer dezelfde vragenlijst in: bij het aanmeldingsgesprek, na een jaar en bij afronding van de begeleiding. We stellen 35 vragen, verdeeld over de negen levensgebieden, die een bepaalde overlap hebben met '[Positieve gezondheid](#)'.

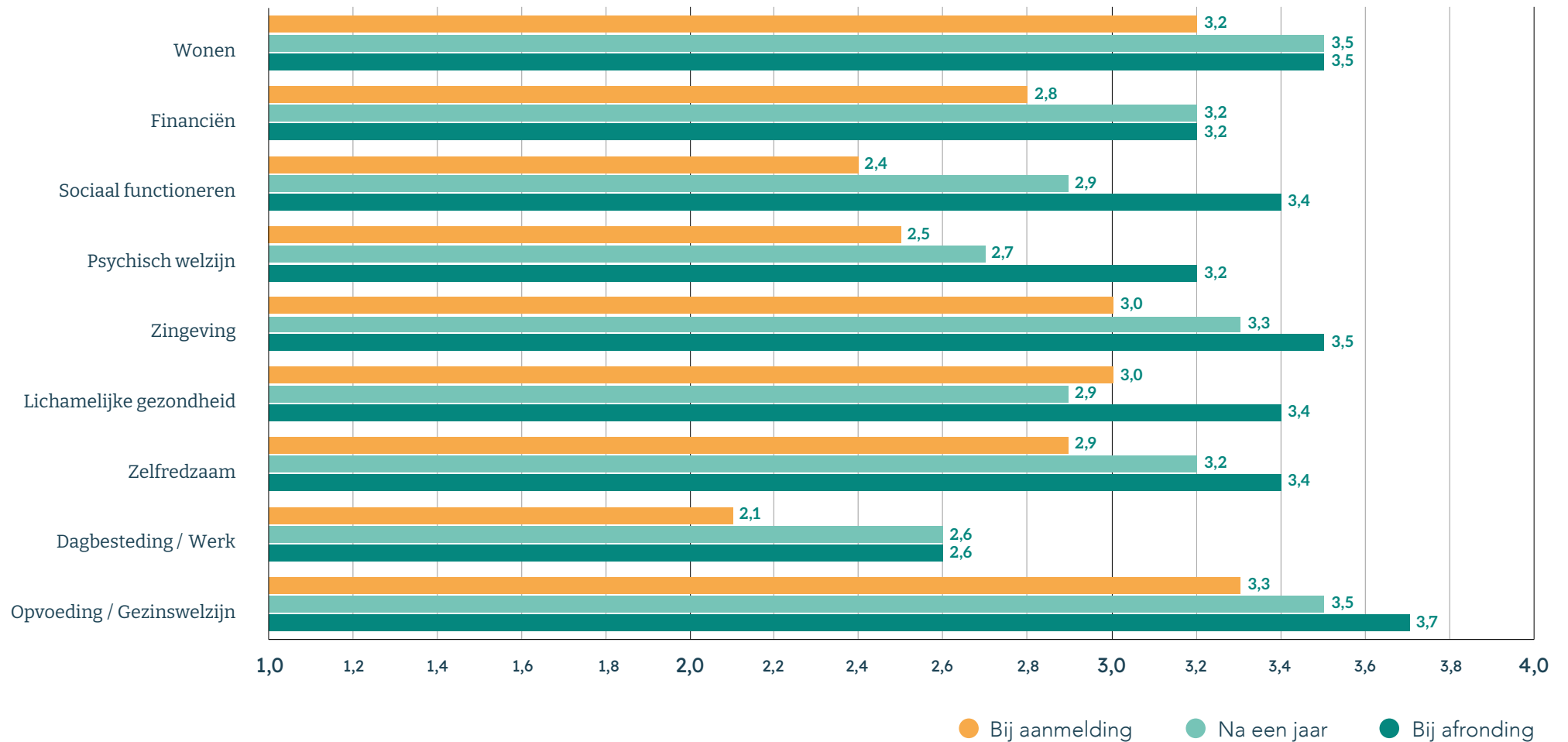
De impactmeting over 2023 laat wederom zien dat Samen Oplopen positief uitwerkt op alle negen leefgebieden.

Inschatting (verbetering) leefsituatie in gezinnen, door de gezinnen zelf

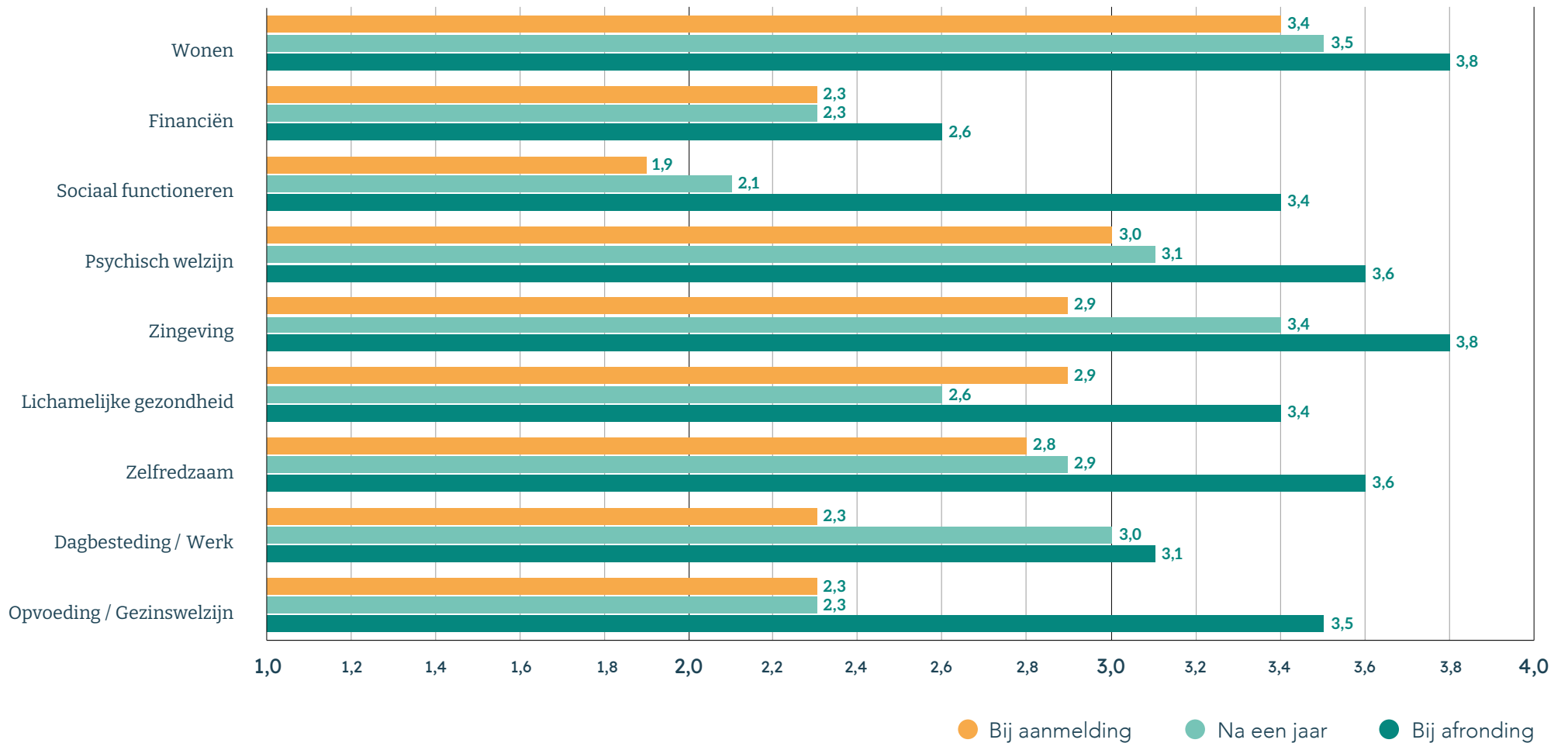
Op elk levensgebied zien we een verbetering door de inzet van een vrijwilliger samen met de professionele coördinator. Op alle gebieden is de verbetering gelijk gebleven of nóg iets groter geworden vergeleken met 2022. Vooral op Sociaal functioneren, Psychisch welzijn en Zingeving is de verbetering groter. Gezinnen scoren bij binnenkomst het laagst op Dagbesteding, Psychisch welzijn en Sociaal functioneren. **We zien op deze drie gebieden flinke verbetering.**

Hoe gaat het met de verschillende leefgebieden in de gezinnen:
ingevuld door de gezinnen

Hoe gaat het met de verschillende leefgebieden in de gezinnen:
inschatting door de coördinatoren

Inschatting verbetering leefsituatie in gezinnen, door de coördinator

We zien dat coördinatoren de gezinnen over het algemeen **meer zien verbeteren dan dat de gezinnen zelf doen**. Met name bij de aanmelding is de inschatting van het gezin over zichzelf iets gunstiger dan die van de coördinator. **Vooraf bij Financiën, Sociaal functioneren en Opvoeding loopt de inschatting uit de pas**. Het kan zijn dat coördinatoren de werkelijke situatie nog niet goed zien bij binnenkomst. Maar de kans is ook groot dat gezinnen de vragenlijst gunstiger invullen uit schaamte dat financiën en opvoeding niet altijd zo lekker lopen. Dat zijn namelijk precieze onderwerpen. Bij de evalueatie liggen de scores van de gezinnen en coördinatoren dicht tegen elkaar aan.

De coördinatoren schatten in de evalueatie **de gezinnen beter in** op Wonen, Psychisch welzijn, Zingeving, Zelfredzaamheid en Dagbesteding, dan dat ze zelf doen. Op Psychisch welzijn is er zelfs een groot verschil. Blijkbaar hebben wij, als coördinatoren, niet altijd in de gaten dat gezinnen zich van binnen slechter voelen dan dat ze overkomen.

De coördinatoren schatten de situatie voor de gezinnen in de evalueatie **lager in**, dan dat de gezinnen zelf doen, op de gebieden Financiën, Sociaal functioneren en op Opvoeding / gezinswelzijn.

Over de gebieden Sociaal functioneren, Zingeving, Lichamelijke gezondheid en Zelfredzaamheid **schatten de coördinatoren en gezinnen** in de evalueatie **de situatie in het gezin ongeveer hetzelfde in**.

Kwalitatief onderzoek door de Lectoraten 'Jeugd' en 'Innovatie maatschappelijke dienstverlening'

Naast het kwantitatieve onderzoek naar de impact hebben we het Lectoraat Jeugd en het Lectoraat Innovatie maatschappelijke dienstverlening van eind 2022 tot begin 2023 mee laten kijken naar de huidige metingen. We hebben hen gevraagd hoe wij ervaringen van deelnemende gezinnen kunnen verzamelen en duiden en hoe wij de bevindingen kunnen benutten om de ondersteuning te verbeteren en te innoveren.

Door middel van kwalitatief onderzoek heeft een aantal onderzoekers van de lectoraten deelnemerservaringen bij gezinnen, vrijwilligers en coördinatoren opgehaald. Het rapport **'Betekenisvolle steun - Duiding geven aan de ervaren ondersteuning vanuit Samen Oplopen'** verslaat de gesprekken en conclusies.

Uitleg over de inhoud die hoort bij de impactmeting in gezinnen

Wonen gaat over woonplezier. Gezinnen wonen vrijwel allemaal in huurhuizen van de sociale woningbouw. Veel gezinnen kunnen niet doorstromen naar een groter huis als ouders meer kinderen krijgen.

Financiën gaat over rondkomen en de administratie zelf kunnen doen. Een heel aantal gezinnen leeft rond het minimum. Het meekijken met de binnengekomen papieren, het zeker worden, het doorverwijzen naar de juiste instanties en het meegaan naar de juiste instanties geeft waarschijnlijk de groei. Ook de extra gelden die vanuit de overheid gekomen zijn om energie-armoede tegen te gaan, heeft gezinnen geholpen.

We zorgen er ook voor dat gezinnen gebruikmaken van lokale instanties en minima-regelingen in de gemeente (bijvoorbeeld de Voedselbank, Fonds Kinderhulp, Jeugdsport- en Cultuurfonds). In een van de interviews gaf een gezin aan ondersteuning te ontvangen van de vrijwilliger bij het aanvragen van brillen voor de kinderen. Ze komen rond - maar met moeite.

Dankzij verschillende studies (o.a. Nederlands Jeugdinstituut (2020): [opvoeden en opgroeien in armoede](#)) weten we dat kinderen die opgroeien in armoede grote achterstanden oplopen, tot een achterstand in hersenontwikkeling aan toe. En dat stress bij ouders rondom armoede ook allerlei andere klachten kan geven.

Sociaal functioneren vraagt naar contacten in de buurt en of er mensen zijn waar je je verhaal kwijt kunt. De vrijwilliger wordt ervaren als een nieuw sociaal contact en betekent vaak uitbreiding van het netwerk. De vrijwilliger neemt regelmatig zijn / haar eigen netwerk of gezin mee. Voorbeelden daarvan zijn een dochter van een vrijwilliger die contact heeft met de dochter van het gezin, gezinnen die aan elkaar gekoppeld worden en buurtgenoten van de vrijwilliger die spullen inzamelen. **Het sociaal functioneren verbetert enorm** gedurende de twee jaar dat gezinnen samen oplopen met een vrijwilliger.

Psychisch welzijn vraagt naar gevoelens zoals angst, boosheid, verdriet, eenzaamheid, tevredenheid en stress. Dit is een gebied waar elk jaar laag op wordt gescoord bij binnenkomst en waar **gezinnen sterk op verbeteren**. Door de verbinding met de vrijwilligers en hun netwerk gaan ouders, kinderen en jongeren zich een stuk beter voelen. Gezinnen geven dit ook aan bij de coördinator en vrijwilliger met veel dank en warmte. We vinden dit een mooie uitkomst en zien dat psychiatrie en depressies verminderen of worden voorkomen.

Zingeving gaat over van betekenis zijn voor de maatschappij en een zinvol leven leiden. Gezinnen verbeteren hun gevoel hierover iets door de inzet van Samen Oplopen en stromen met zeer hoge cijfers uit. Als je minder somber, eenzaam en verdrietig bent, ervaar je meer zingeving. Tevens ondernemen vrijwilligers veel met de gezinnen waardoor ze mee gaan doen in de samenleving.

Lichamelijke gezondheid stelt vragen over slapen, eten, sporten, e.d. Ook dit verbetert flink door de steun van een vrijwilliger. Het is mooi om te zien dat door minder stress en zorgen het óók lichamenlijk beter gaat met mensen. Het scheelt ook in het bezoeken van artsen en medici.

Zelfredzaamheid stelt een aantal vragen over hulp, taal lezen en begrijpen, huishouden, e.d. Vooral de coördinatoren geven aan dat gezinnen hierin sterk verbeteren door de inzet van een vrijwilliger die met hen op pad gaat, de samenleving uit legt, helpt bij papieren en instanties, enzovoort.

Dagbesteding gaat over de dingen kunnen doen die je graag doet op een dag en over betaald en vrijwilligerswerk. Gezinnen die in een uitkeringssituatie zitten, worden door de sociale dienst gestimuleerd om vrijwilligerswerk te doen. We zien dat sommige gezinnen door de weerstand heen moeten maar dat het ze uiteindelijk zingeving en zelfvertrouwen geeft. Kinderopvang vinden is lastig en geeft stress. Ook het uitvallen van opvangdagen door te weinig werknemers of door zieke eigen kinderen geeft stress.

Opvoeding vinden wij een belangrijk item omdat het gaat over onze de belangrijkste doelgroep: de kinderen. We vragen op verschillende manieren naar de rol van de ouders en hoe het gaat met de kinderen. Vooral de coördinatoren zien een grote verbetering op dit gebied.

Uit het kwalitatief onderzoek kwam verder dat participanten unaniem positief zijn over de ondersteuning die zij krijgen vanuit Samen Oplopen. Ze zijn zowel blij met als dankbaar voor de begeleiding van de vrijwilliger en de coördinator.

Uit de individuele interviews blijkt dat gezinnen steun ervaren bij uiteenlopende ondersteuningsbehoeften, zowel voor henzelf als hun kinderen. De gezinnen waarderen ook de laagdrempeligheid van de ondersteuning.

Ouders terug in hun kracht!

Familie Simons

Hulpvraag:

- Hulp bij structuur en dagritme
- Opvoedingsvraagstukken rondom zoontje en hun toekomstige kind
- Taken tussen man en vrouw evenredig verdelen
- Regelmaat en grenzen aangeven

Het verhaal

Het jonge gezin bestaat uit vader Timon, moeder Janice en een zoon Marwin. Moeder Janice is zwanger van haar tweede kindje. Uit het psychodiagnostisch verslag komt naar voren dat Janice een vrij laag IQ heeft met een disharmonisch intelligentieprofiel. Verbaal is ze erg zwak. Informatie opnemen duurt lang. Hierdoor is Janice onzeker en komen ook de hulpvragen naar boven zoals hierboven gesteld.

Vader Timon ziet de zwangerschap niet geheel zitten, vanwege financiële redenen en de beperkingen in het huis. Na gesprekken met het sociaal wijkteam en ouders die hem hulp aanbieden ziet hij het wel zitten. Het sociaal wijkteam vraagt Samen Oplopen om steun en begeleiding en om de hulpvragen gezamenlijk op te pakken. Vrijwilliger Monica heeft ervaring in de psychiatrie en dit helpt zeer bij de problematieken van moeder.

Monica helpt bij de vragen die Janice heeft en ook met het aanbrengen van structuur in het huishouden en de opvoeding. Hun zoontje Marwin vraagt veel aandacht, zowel positief als negatief. Janice vindt het ingewikkeld om hiermee om te gaan. Door de handvatten binnen de opvoeding te geven, wordt Janice rustiger. Ook over de taakverdeling tussen vader en moeder wordt gesproken.

De vraag voor coördinatoren Ineke en Lianne van Samen Oplopen is of er moet worden opgeschaald naar intensieve gezinsbegeleiding en opvoedondersteuning of dat Monica als vrijwilliger, met de back-up van Lianne als coördinator-hulpverlener, deze moeder zo kan ondersteunen dat opschalen niet nodig is. We besluiten ervoor te gaan.

Monica bezoekt het gezin en hun zoontje elke week. Monica bouwt een band op met het gezin. Hierdoor ontstaat er bij Timon en Janice rust, regelmaat en ruimte. Er ontstaat een positief klimaat binnen het huishouden en de opvoeding.

Na een traject van een jaar is er nog steeds begeleiding binnen het gezin nodig, ook in verband met de zwakbegaafdheid van moeder en haar jonge baby. Monitoren blijft belangrijk. Door de inzet, aandacht en ervaring van Monica is extra inzet van GGZ uitgebleven.

Maatschappelijke impact uitgedrukt in geld

Onderwerp	Kosten
KTG (keukentafelgesprek en kosten daaromheen). Gemeentemedewerker, € 80,-/uur, 8 uur *	€ 640,-
Jeugdwet (ambulante gezinsondersteuning, 312 uur, 24 maanden), € 65,-/uur gemiddelde prijs **	€ 20.280,-
Sociaal wijkteam € 71,-/uur **	€ 1.420,-
Bezoek medische zorg **	€ 124,-
Bespaard aan kosten	€ 22.464,-
Kosten Samen Oplopen ***	€ 3.500,-
Totale besparing	€ 18.964,-

* Bron: Gemeente Heusden beleidsmedewerker Jeugd&Gezin

** Bron: 'zicht op effect', de maatschappelijke prijslijst Movisie

*** Kosten Samen Oplopen zijn berekend: 'totale kosten pilot gedeeld door aantal huidige casussen'. € 60.000,- : 18 = € 3.333,- wordt afgerond naar € 3.500,-

Hier zijn we trots op!

Samen Oplopen als onderdeel van het Collectief Informele Steun voor Kind & Gezin

In 2022 vormden we samen met Buurtgezinnen, Steunouder, Home-start het Collectief Informele Steun voor Kind & Gezin en bieden we een breed palet van informele steun waar gezinnen en professionals uit kunnen kiezen. In 2023 rolden we de concrete producten verder uit, zoals de [wegwijzer](#) en [4 uitlegvideo's](#).

Welkom Gouda!

In 2023 ging de Gemeente Gouda – dankzij financiële steun van het Kansfonds en het Oranje Fonds – van start met Samen Oplopen. Maatschappelijk Werk Kwadraad vond coördinator Lianne bereid en zij is vol enthousiasme aan de slag gegaan. We zijn heel blij dat we op deze manier nog meer kinderen en gezinnen kunnen helpen. Samen met Steunouder vormen we nu een brede basis van informele steun voor gezinnen in Gouda.

Podcast

In de in 2023 gelanceerde [podcast](#) van het Collectief Informele Steun voor Kind & Gezin vertelt initiatiefnemer Linda Otterman waarom zij Stichting Samen Oplopen 12,5 jaar geleden oprichtte. Hoe zij zelf naast haar werk als professional meer ging doen voor gezinnen dan bij haar functie hoorde. Vanuit haar hart, vanuit het gedeeld mens-zijn. Linda zag dat 'gewoon maar doen wat goed is op dat moment' maakte dat gezinnen opknapten.

Hier zijn we trots op!

Nieuwe akkoorden

Er is in 2023 een heel aantal landelijke beleidsstukken geschreven, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Gemeenten staan voor een grote maar mooie opdracht om meer aan preventie te doen, passende zorg te leveren en domeinen beter samen te laten werken. De akkoorden sluiten heel mooi aan bij wat Samen Oplopen beoogt: gezinnen bieden waar ze behoefte aan hebben, op alle levensgebieden. We [pleiten](#) al jaren voor het opheffen van de schotten tussen domeinen. Vanuit de 'informele steun voor gezinnen' [dachten we in 2023 mee in de Hervormingsagenda Jeugd](#).

Godelieve vertelt in een artikel van het Oranje Fonds

Het Oranje Fonds schreef in 2023 een mooi [artikel](#) over de inzet van gezinsvrijwilliger Godelieve via Samen Oplopen. Ook Linda Otterman komt aan het woord. "Ik zie hoe mensen soms bijna verzuipen in alles wat er op ze afkomt," zegt Godelieve. "Door te helpen met kleine dingen krijgen ze weer vaste grond onder hun voeten."

oranje
fonds

Feesten in 2023

In Zeist, waar Samen Oplopen ooit begon in 2011 en de moederorganisatie gehuisvest is, vierden we in 2023 het [jaarlijkse zomerfeest voor gezinnen](#), vrijwilligers en belangstellenden. Het was een groot succes met zo'n 150 bezoekers bij Blik en Burgers, met een prachtig terras voor de volwassenen en een leuke speeltuin voor de kinderen. Iedereen kreeg een tasje met verrassingen en bonnen voor de foodtrucks. Gezinnen en vrijwilligers genoten en er zijn veel nieuwe verbindingen gemaakt. Daar doen we het voor!

Ook Papendrecht ging met een paar gezinnen gezamenlijk naar de speeltuin en [Samen Opgroeien Tilburg](#) en [Welzijn Lelystad](#) - die Samen Oplopen uitvoeren - organiseerden een feest voor alle vrijwilligers, gezinnen en kinderen. Het is een vrolijke vorm om mensen te verbinden én ze een leuke dag te bezorgen.

Hier zijn we trots op!

In het zonnetje

Ella van Lingen is al jarenlang een gewaardeerd lid van ons Comité van Advies. In 2023 nam [Ella na 11 jaar afscheid](#) als voorzitter van de Raad van Bestuur van Reinaerde én vierde zij haar 60e verjaardag. Zij schonk het cadeaugeld van beide festiviteiten aan stichting Samen Oplopen. Samen met de voorzitter van het bestuur, Eline Crins, nam directeur Linda Otterman het bedrag in ontvangst. We kregen er zelfs nog een mooie gedichtenbundel bij cadeau.

Creatief vrijwilligers werven

Sommige coördinatoren zijn wel héél creatief bezig met het bekender maken van Samen Oplopen. Zo rijdt een coördinator in Blaricum, Eemnes en Laren rond in een auto met reclame voor Samen Oplopen erop en deelt zij Samen Oplopen-klossen uit aan kinderen van scholen, BSO's en kinderopvang in haar omgeving. Prachtig!

 Koepel Adviesraden
Sociaal Domein

Koepel Adviesraden Sociaal Domein

De [koepel van Adviesraden Sociaal Domein](#) publiceerde in 2023 een [helder artikel](#) over Samen Oplopen als goed voorbeeld voor gemeenten om invulling te geven aan het Integraal Zorgakkoord (IZA), GALA en de brede Spuk-regeling. De koepel geeft advies aan lokale raden binnen gemeenten vanuit een inwonersperspectief.

Prijs voor de werkwijze van Kansrijke Start van Samen Oplopen

Het 5-jarig jubileumfeest van het landelijke programma Kansrijke Start werd in 2023 afgesloten met een feestelijke bijeenkomst in de Social Impact Factory in Utrecht. Daar kwamen ongeveer 120 professionals uit het medisch en sociaal domein, beleidsadviseurs en leden van de Landelijke coalitie Kansrijke Start bij elkaar om met elkaar de successen te vieren en ervaringen uit te wisselen. [Laurentien van Oranje-Nassau](#) en [Eefke Postma](#) reikten een impuls prijs uit aan zogenoemde Verschilmakers. Samen Oplopen was bij de laatste drie genomineerden. Nienke Walstra, de coördinator van Start Kansrijk in 2023 mocht op 3 november de tweede prijs à € 7.500 in ontvangst nemen.

De volgende gemeenten volgen de werkwijze van Samen Oplopen:

Van Noord naar Zuid:

1. Texel
2. Westerkwartier
3. Eemsdelta (voorheen Appingedam, Delfzijl en Loppersum)
4. Lelystad
5. Hellendoorn
6. Rijssen-Holten
7. Raalte
8. Twenterand
9. Olst-Wijhe
10. Ommen
11. Wierden
12. Blaricum
13. Laren
14. Eemnes
15. Amersfoort
16. De Bilt
17. Zeist
18. Utrecht
19. Wijk bij Duurstede
20. Gouda
21. Papendrecht
22. Heusden
23. Tilburg
24. Middelburg

Uitvoering in samenwerking met Steunouder (SOSo):

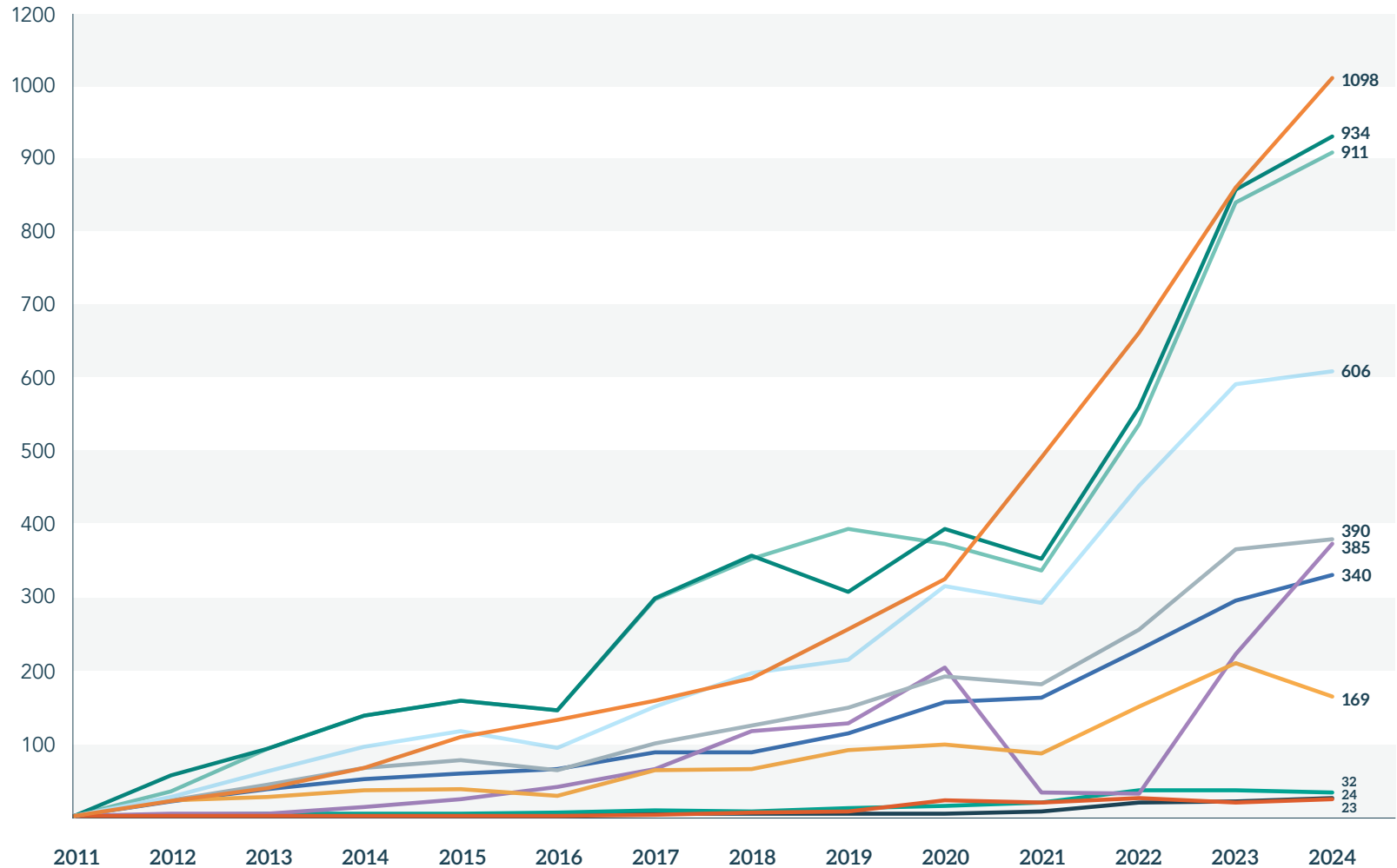
- Eemsdelta
- Lelystad
- Wijk bij Duurstede
- Tilburg

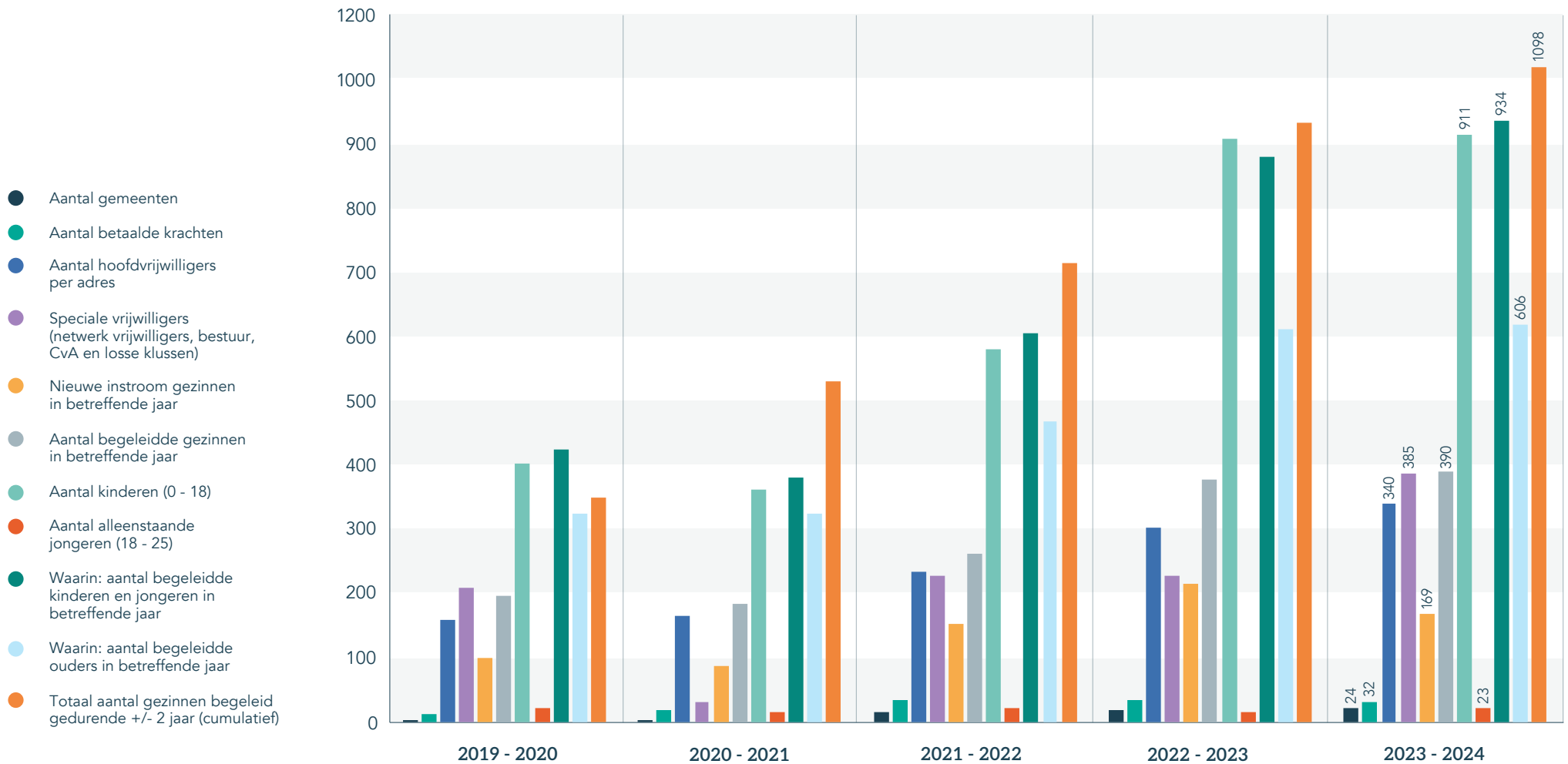
Groei van onze stichting

Samen Oplopen groeit gestaag. Al zijn we afgelopen jaar minder hard gegroeid door ziekte en wisselingen in het team, toch hebben we ook dit jaar weer meer gezinnen steun kunnen bieden.

- Aantal gemeenten
- Aantal betaalde krachten
- Aantal hoofdvrijwilligers per adres
- Speciale vrijwilligers (netwerk vrijwilligers, bestuur, CvA en losse klussen)
- Nieuwe instroom gezinnen in betreffende jaar
- Aantal begeleidde gezinnen in betreffende jaar
- Aantal kinderen (0 - 18)
- Aantal alleenstaande jongeren (18 - 25)
- Waarin: aantal begeleidde kinderen en jongeren in betreffende jaar
- Waarin: aantal begeleidde ouders in betreffende jaar
- Totaal aantal gezinnen begeleid gedurende +/- 2 jaar (cumulatief)

Groei Samen Oplopen in de laatste 5 jaar

Opvallende zaken buiten Samen Oplopen

Samen Oplopen stelt zich ten doel om alle kinderen in Nederland gezond te laten opgroeien binnen hun eigen gezin. Daarvoor hebben we onze eigen specifieke werkwijze ontwikkeld. Maar we volgen ook de ontwikkelingen in het land om te kijken waar we invloed kunnen hebben op veranderingen of op beleid waar-door gezinnen en kinderen meer kans krijgen op geluk.

Door gesprekken met coördinatoren, gemeenten, VWS, het collectief, beleidsadviseurs, gemeenten en netwerken én door onze eigen tegenslagen en successen leren we elke dag. Over wat werkt binnen Samen Oplopen en binnen de zorg voor jeugd - en wat niet. We verzamelden de belangrijkste learnings uit 2023 en delen deze graag.

Dit leerden we over de werkwijze van Samen Oplopen, uitgevoerd door welzijnsorganisaties

- Het **vinden van vrijwilligers** is vorig jaar lastiger geweest, we vermoeden doordat mensen na Covid eerst tijd aan zichzelf willen besteden. De inzet van derdejaars hbo stagiaires is in sommige organisaties een (tijdelijke) oplossing.
- **Sociale media** is belangrijker geworden. Het werven van vrijwilligers gebeurt steeds meer via deze kanalen. Dit vraagt nieuwe vaardigheden van de coördinator en / of de organisatie.
- Er zijn **meerdere vormen** mogelijk in de uitvoering van Samen Oplopen: één coördinator die vrijwilligers werft, gezinnen begeleidt en projectleider is of juist drie personen voor deze drie verschillende rollen.
- Als een coördinator een **minimaal aantal uren beschikbaar** heeft naast een andere grotere functie, is het lastig om ondernemend en creatief te zijn, wat nodig is in het werven van vrijwilligers en het netwerken richting doorverwijzers.
- Als een coördinator minimaal 16 uur te besteden heeft, is er **meer toegewijde tijd** beschikbaar. Dan komt Samen Oplopen goed uit de verf als informele gezinsondersteuning.
- Fuseren met een eerstelijns hulpverlenersorganisatie helpt om **informele en formele zorg beter te laten samenwerken**. Bijvoorbeeld met maatschappelijk werk.
- Er waren het afgelopen jaar in veel organisaties grote **personele wisselingen**. Bij coördinatoren maar ook bij managers, projectleiders en directeuren en bij de gemeenten bij gemeentebeliefsadviseurs.
- Bij de wisselingen van een coördinator moet er **extra ingewerkt worden** en dan zakken de koppelingen tijdelijk even in.
- Bij wisselingen in leiding of beleid vond er soms ook een **draai van visie** plaats: juist wel of geen visie voor informele ondersteuning.
- Coördinatoren houden van mensen en halen daar hun zingeving uit. Zij vinden administratie en impactmetingen niet altijd het leukste werk. Daarnaast zitten zij niet bij de gemeenten aan tafel om de **zin van cijfers** uit de impactmeting te ervaren.
- Uit het onderzoek van twee lectoraten binnen het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de Hogeschool Utrecht kwam naar voren dat Samen Oplopen zichzelf mogelijk tekortdoet door in de huidige **impactmetingen** sterk te leunen op de antwoorden uit de kwantitatieve vragenlijst. Daarom gaan we in 2024 de impactmeting aanpassen.
- Bij **sollicitaties** krijgen we altijd veel goede kandidaten terwijl de arbeidsmarkt krap is. Blijkbaar vinden hulpverleners het boeiend om deze vorm van hulp aan gezinnen vorm te geven.

Dit leerden we over samenwerken

- Daar waar nauw samengewerkt wordt, met bijvoorbeeld Home-start, Steunouder en Buurtgezinnen, kan veel bereikt worden doordat élk gezin, met welke problematiek ook, **brede informele steun** kan ontvangen.
- Een **pilot van een jaar is onmogelijk**. Samen Oplopen moet minimaal drie jaar uitgevoerd worden vanwege de tijd die het kost om een nieuwe werkwijze op te zetten en de langlopende contacten tussen vrijwilligers en gezinnen (twee jaar).
- Samen Oplopen komt alleen goed van de grond als **én een gemeente én de welzijnsorganisatie** enthousiast zijn en een bijdrage willen leveren. Daarom is goede samenwerking onontbeerlijk.
- **Eén toegang** voor gezinnen voor informele steun werkt goed. Voor doorverwijzers, gezinnen én vrijwilligers. Tilburg heeft dit samen met Samen Oplopen en Steunouder en alle lokale initiatieven vormgegeven onder de noemer Samen Opgroeien Tilburg.
- Samen Oplopen is sterk in steun aan gezinnen waar meervoudige en complexe problemen spelen. Het kost tijd om gemeenten en organisaties uit te leggen waar het **verschil en de kracht ligt**.
- **Hulpverleners bij een eerste- of tweedelijns jeugdzorgorganisaties** zijn te druk met hun complexe en tijdrovende caseload. Zij hebben niet de mogelijkheden en zijn niet gewend om te denken aan informele steun voor gezinnen. Terwijl informele hulp tijdens het hulpverlenerstraject of als nazorg kan helpen om minder druk te zijn met de gezinnen. Ook voelen zij de druk vanuit de Jeugdwet. We willen in 2024 onderzoeken hoe we hen kunnen helpen.
- Samen Oplopen participeert in het kennisplatform Utrecht Sociaal Domein (**kUS**). Dit is de Werkplaats Sociaal Domein voor de provincie Utrecht. Daarin ontmoeten en leren gemeenten en organisaties (van elkaar, ontwikkelen we ideeën, bijeenkomsten en materialen. Het zijn vruchtbare verbanden waarin de **samenwerking tussen informele en formele zorg** zich ontwikkelt.

Dit leerden we over de invloed van politiek

- De **akkoorden** (IZA en GALA, Hervormingsagenda Jeugd) bieden kansen om meer aan preventie te doen en de samenwerking tussen informele en formele zorg vorm te geven.
- Toch maken veel gemeenten zich zorgen over een financieel ravijn na 2025 en **durven niet te investeren** in nieuwe werkwijzen of ze hebben de financiën niet. Terwijl zij ook zien dat juist investeren in informele zorg kosten zal besparen.
- Er zitten **schotten** tussen de financiering Jeugdzorg en Welzijn, wat innovaties bemoeilijkt.

Aanbevelingen voor uitvoerende organisaties van Samen Oplopen

- Geef de coördinator genoeg **uren en ruimte** om Samen Oplopen goed op te zetten.
- Kies voor een **ondernemende coördinator**.
- Help uitvoerende coördinatoren de **zin van meten** te zien.
- Maak gebruik van de **impactmetingen** in gezinnen samen met **verhalen**. Zij vertellen de zin van deze werkwijze (voor jezelf en financiers).
- Neem de uitvoerende **coördinatoren mee naar gesprekken met de gemeente** om hun verhaal te doen.
- Geef bij **eerste- en tweedelijnsorganisaties** aan wat je voor hen kunt betekenen.

Aanbevelingen voor eerste- en tweedelijns-zorgorganisaties

- **Ga in gesprek** met informele steun.
- Vertrouw de coördinator van informele steun als deze ook een hulpverlenersachtergrond heeft en **gun je gezin een vrijwilliger**.
- Overweeg **Samen Oplopen op te zetten** vanuit je eigen organisatie.

Aanbevelingen voor gemeenten

- **Durf te kiezen** voor informele steun voor gezinnen - ook als de problematiek meervoudig is.
- **Loop eens mee** met een coördinator als deze naar een gezin gaat.
- Nodig de uitvoerende **coördinatoren** óók aan tafel uit om hun verhaal te doen en de **impact in gezinnen te tonen met verhalen en impactcijfers**.
- Wees **creatief met budgetten**.
- **Blijf investeren** in informele steun, ook als het even tegen zit. Uiteindelijk levert het goede zorg, tevreden gezinnen en kostenbesparingen op.
- Koester de bestaande **goedlopende welzijnsactiviteiten**. Ze voorkomen veel in de eerste- en tweedelijnszorg.
- **Creëer één toegang** voor gezinnen voor de informele steun om alle soorten problematiek voor gezinnen en alle vormen van steun die vrijwilligers kunnen bieden, samen te brengen.
- Blijf eerste- en tweedelijnszorg stimuleren om **af te schalen naar informele steun**.

Iemand met **veerkracht** heeft het vermogen om vanuit moeilijke en belastende situaties weer terug te veren.

Als Stichting Samen Oplopen hadden wij **veerkracht** nodig in het uitdagende 13de jaar van ons bestaan, door de plotselinge uitval van de directeur in januari 2023 en veel verloop van personeel.

Gezinnen hebben **veerkracht** nodig omdat zij veel stress en zorgen hebben door de moeilijke situaties waarin zij leven.

Vrijwilligers hebben **veerkracht** nodig om gezinnen te blijven motiveren en helpen.

En de zorg in Nederland heeft **veerkracht** nodig met tekorten op de arbeidsmarkt en financiële zorgen.

Transformeren is nodig maar blijkt een taai proces. Maar we moeten veerkrachtig volhouden. Want het gaat om de toekomst van de kinderen in Nederland. Hoe mooi zou het zijn als alle gezinnen gewoon toegang hebben tot steun, warmte, gezelligheid en een luisterend oor. Het liefst uit een eigen stevig sociaal netwerk – maar anders van een vrijwilliger.

Laten we met alle organisaties en gemeenten die zorg of steun aan gezinnen of aan de jeugd bieden, steeds blijven zien wat goed is voor het gezin. Niet kijken wat nodig is voor ons systeem maar deze creatief durven omzeilen als we daardoor betere zorg voor gezinnen krijgen.

Dat vraagt doorzettingsvermogen en veerkracht. Maar daar gaan we samen voor – ook in 2024!

Stichting Samen Oplopen kan haar diensten verlenen dankzij subsidies van de uitvoerende gemeenten en door donaties van:

Kansfonds

SOZW – Stimuleringsfonds Zorg en Welzijn Zeist

MAEX

Oranje Fonds

Serviceclubs zoals Rotary en Lions in meerdere gemeenten

Verschillende diaconieën van kerken

Particulieren

Stichting Samen Oplopen heeft de ANBI status van de belastingdienst.

*Algemeen Nut
Beogende Instelling*

Voor informatie over Samen Oplopen in uw gemeente of organisatie kunt u contact op nemen met mail@samensamen-oplopen.nl

of via de contactpagina van onze website:
www.samensamen-oplopen.nl

Samen Oplopen

Er zijn voor gezinnen

Kwartellaan 13
3704 ET Zeist

T +31 6 811 360 75
www.samen-oplopen.nl